

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református Egyházkerület folyóirata

A somorjai református templom

1998. Pünkösd hava

IX. évf. 5. sz.

Tartalom

Tanulmány

G.A. Buttrick: A pünkösöd története. Apostolok Cselekedetei 2,1–13 239

Vasárnapi prédikációk

Balogh Béla: Örökké élek én. 5Mózes 32,38–40.....241
Boross Géza: Hogy élet legyen bennünk! János 6,53 244
Boross Géza: Hogy bocsánatot nyerjünk bűneinkre! Máté 26,26–28 246
Nagy József: „Jöjjetek, egyetek!” János 21,1–14.....249
Kölcsey Ferenc: Parainesis Kölcsey Kálmánhoz (Részlet) 252

Anyák napjára

Czapfalvy József: Szülők és gyermekek. Efézus 6,1.4.....253

Mennybemenetel ünnepére

Hegedűs Loránt: A Feltámadott végrendelete. Máté 28,18–20 256
Sepsy Károly: Krisztus nélkül vagy Krisztussal? Filippi 3,20 258

Pünkösdi prédikációk

Borbáth Dániel: A meglevenítő Úr. Apostolok Cselekedetei 2,32–41 260
Bustya Dezső: Szél, tűz, nyelv. Apostolok Cselekedetei 2,1–4 263
Csiha Kálmán: Pünkösdvasárnap. Apostolok Cselekedetei 8,26–39 265
Csiha Kálmánné: Pünkösdvasárnap. Apostolok Cselekedetei 2,1–14.....268
Geréb Zsolt: Pünkösdi prédikáció. Róma 8,1–11 272
Nagy István: Szentlélek által: reménység. Róma 5,5 274
Sinka József: Pünkösdi imádság (Vers) 277

Alkalmi prédikációk

Esketési beszéd

Bányai László: Mennyei nászajándék. Zsoltárok 115,15 278

Temetési beszédek

Kocsis Sámuel: Megmarad a hit, remény és szeretet. 1Korinthus 13,13 279
Szekeres István: Vallomások. 2Timóteus 4,7–8.....280
Szekeres István: Erő a Krisztusban és a szeretetben. Filippi 4,12–13.....282
Szekeres István: „Ezt mondja az Isten Fia”. Jelenések 2,18–19 283

A lapot alapította: D. Dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Nagy László

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

Kéziratokat nem őrztünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Sajtóközpontjának
nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Korrektor: Hatházy Ferenc

Számítógépes szedés, tördelés: Czirmay Ágnes

Tanulmány

G. A. Buttrick
Amerikai Egyesült Államok

A pünkösöd története

Apostolok Cselekedetei 2,1–13

Az Apostolok Cselekedeteinek ez a fejezete a könyv egyik kulcsszavát, a Szentlelket vezeti be. Fontos észrevennünk, hogy itt nem az értelem munkájának eredményeként jön létre ez az új fogalom, hanem maga a Szentlélek az, aki formálja az emberi értelmet és életet.

Az Ószövetségben az Isten Lelke kifejezést az Istentől kapott életenergiára vonatkoztatják, mely az embernek különleges képességeket, bölcsességet, erőt, prófétai lángolást vagy erkölcsi tisztaságot ad.

A korai keresztyén gyülekezet a feltámadott Jézus folyamatos munkálkodását értette alatta, és a Szentlélek jelentette a kapcsolópontot a messiási közösség és az ő feje között. Az alapot a saját tapasztalatuk képezte, melynek magyarázására ezt a fogalmat használták.

Az újtestamentumi írásokban többször is találkozunk azzal a meggyőződéssel, hogy nem sokkal a Jézus feltámadása után a keresztyén közösség vette a Szentlelket, de az esemény helyére és idejére vonatkozóan több tradíció is létezik. A negyedik evangéliumban Jézus maga adományozza a Szentlelket a feltámadás napján (Jn 20,22); az ApCsel szerint a Szentlélek pünkösdkor, a feltámadás után ötven nappal szállt alá.

A Szentlélek munkálkodásának egyik legcsodálatosabb történetét olvashatjuk itt. Hívhatjuk szent zűrzavarnak is. Ha egy kilencszáz évvel ezelőtti jeruzsálemi tömegre gondolunk, akkor nagyon is elképzelhető ez a zavargás. Egy kis csoportról van szó, a Jézus követőiről. Azonnal észrevehetjük beszélgetésük rendkívüli voltát. Lelkesedésük tüze még azok számára is nyilvánvalóvá tette az üzenetet, akik e nyelvet nem értették. Szokatlanul bátrak voltak. Felálltak és elmondták azt, amit el kellett mondaniuk, még akkor is, ha tudták, hogy szavaik halált jelenthetnek. És ami a legfontosabb, beszédüknek csodálatos hatása volt. Az emberek figyeltek rájuk és elámultak azon, ahogy Isten nagyszerű dolgairól hallottak. Ezt az eseményt az író egyetlen mondatral ábrázolja.

Mind a két fentebb említett tradíció arról tanúskodik, hogy Jézus feltámadásának eredményeként a tanítványok egy új belső erővel teltek meg, mely a szemléletmódjukat megváltoztatta, és ők ezt Isten Lelkének tulajdonították. Nehezen elképzelhető, hogy ez lett volna az első alkalom, amikor ez a kis közösség a Szentlélek ajándékát kapta. Már az is a Lélek megvilágosítása kellett hogy legyen, hogy ők megértették Jézus feltámadását. De most tapasztalták meg először a Szentlélek erejét az ApCsel 1–8 ígéréteinek megfelelően, mely szerint erőt kapnak, hogy bizonyágtévő útjukra elindulhassanak. Nem a Szentlélek első említése miatt rennhagyó ez a történet, hanem azért, mert a miszsiói munka kezdetét jelöli.

Az ApCsel szerzője azonban itt a Szentlélek első eljövételéről beszél. A kísérő csodálatos jelenségeket úgy említi, mint amelyek egy teljesen szokatlan és eddig ismeretlen eseményt, egy új közösség létrejöttét vezették be. A nyelveken szólásnak itt teljesen más jelentőséget tulajdonít, mint a későbbi páli levelek. Míg ott úgy jelenik meg, mint egy szokványos formája a gyülekezet hitéletének, addig itt Lukács egy sohasem tapasztalt történészként írja le. Ő az eseményeket úgy akarja magyarázni, mintha a tanítványok az

idegen nyelveken való szólás ajándékát kapták volna, de erről még csak utalást sem olvashatunk az ApCsel-ben, de azzal sem találkozhatunk, hogy a tanítványok ezt az ajándékot valaha is használták volna missziós munkájukban. Nem is lett volna szükség egy olyan világban, ahol a koiné görögöt általánosan beszélték. Pál is meglehetősen hátrulra helyezi a karizmák sorában (1Kor 12,4–11), mert nem szolgál a hitetlenek tanítására, rendetlenségre vezet, és könnyen megjártható. A gyermekes dolgok között említi, melyeket félre kell tenni, ha magasabb ajándékokra vágyunk.

Mindannyian megértették egymást, mert mind ugyanarról beszéltek: Isten csodálatos munkálkodásáról, az emberi élet megbiztosabb valóságáról. Amikor egzisztenciánk alapfogalmairól beszélünk – mint például szeretet, igazságosság, bűn és megváltás, remény és szabadság –, akkor mindenki érdekelt ezekben a kérdésekben, mert mindannyiunkat foglalkoztatnak nemzeti vagy faji hovatartozásunktól függetlenül. Milyen szomorú, ha mi keresztyének elvesztegetjük ezt a felénk forduló figyelmet és másodlagos dolgokról kezdünk beszélni, mint liturgia, ceremóniák, a papi öltözetek, helyi szokások. Nem csoda, ha az emberek nem értenek meg minket. A keresztyéneket nem az tartja össze, hogy közös a liturgiájuk vagy hasonlók a templomaik, hanem az élet alapkérdéseiről alkotott egységes vélemény jelenti a kapcsolatot.

Egy illusztráció segít közelebb kerülni a pünkösdi történet lényegéhez. Képzeljünk el több ezer embert, akik egy szabadtéri szimfonikus koncerten vesznek részt. Többféle nemzet, politikai párt, felekezet képviselői, különböző temperamentumú és ízlésű emberek. A zene iránti közös érdeklődés egyesíti őket. Egy rendkívül jó koncertről lévén szó, valamennyien a hatása alá kerülnek. Azok, akik jártasabbak a zene világában, valószínűleg élményekkel gazdagabban távoznak, de a laikus hallgató sem maradhat közömbös. Különböző mértékben, de mindannyian osztoznak az élményben. A későbbiekben valamennyien szeretnék másokkal is megosztani tapasztalataikat. Szeretnék másokkal is meghallgattatni ezt a zenét. Valami ehhez hasonló lehetett a pünkösdi tapasztalat is.

A történet arra akar minket figyelmeztetni, hogy mi mai nők és férfiak is lehetünk Isten Szentlélekének a csatornái. Matriális világunkban arra törekszünk, hogy mindent feltérképezzünk, megmérjük, kiszámítsunk. Foglalkoztat a világ jövője, aggodunk érte, és egyre jobban kiábrándulunk, úgy érezzük, hogy nincs remény. A magyarázott igeszakasz ennek az ellenkezőjére világít rá. Arra figyelmeztet, hogy a látható mögött van valami, és ez a Szentlélek, aki szabad, megköthetetlen, kreatív. Anyagi világunkban hihetetlenül csodálatos módon újra és újra megjelenik. Abban a degradálódó római társadalomban, amelyikben semmi kilátás nem volt a jóra, eljött sebesen zúgó szél formájában, tűznek lángjában. Minden, ami addig állandónak tűnt, megváltozott. A világot felülről egy életet megújító Lélek árasztotta el.

Tudjuk, hogy nekünk is mekkora szükségünk van a Lélek megújító erejére, mert nélküle semmi sem változtathatja meg ezt a világot. A mai egyház feladata, hogy lehetséget teremtsen a Léleknek a kitöltetésre.

Gyakran megtörténik a repülőtereken, hogy a gép nem tud leszállni a föld felett gomolygó sűrű köd miatt. Milyen sok olyan keresztyén gyülekezet van manapság, ahova Isten Lelke nem tud leereszkedni, mert olyan áthatolhatatlan fölötté a köd. Krisztus földi egyháza sokszor az anyagiasságnak kötelezi el magát, vagy elkényelmesedve húzódik meg a templom falai mögött, elfeledkezve a környező világ szívszorító szükségéről.

A pünkösdi történet felhívás valamennyiünk számára. Meg kell kérdeznünk magunktól: nem vagyunk-e pontosan mi azok, akik a Szentlélek munkálkodását megakadályozzuk?

Fordította: Szakács Nagy Ilona

(*The Interpress Bible*. IX. Abindon-Cokesbury Press, Nashville. 36–41.)

Vasárnapi prédikációk

Balogh Béla

Örökké élek én

Alapige: 5Mózes 32,39–40

Bibliaviasás: Márk 16,1–7

„Felemelem kezemet az égbe, és ezt mondom: örökké élek én.” – Ekképpen hallja Mózes beszélni az Urat. Az Úr szava Mózes által eljut a választott néphez, és az élet beszédévé válik.

Húsvét az ünnepek ünnepe. Húsvét után a ma élő keresztyének azt kívánjuk nyomon követni, hogy miként jut el az élő Istenről, a feltámadott Jézus Krisztusról, általában az életről szóló üzenet az emberekhez. A mi Urunk azt akarja, hogy nekünk mindnyájunknak életünk során igazi ünnepünk legyen azáltal, hogy elér bennünket, a halál fiait, az élet Igéje.

I.

Az életnek beszéde mindenekelőtt azáltal érint meg bennünket, hogy meghalljuk azt, aki ekképpen szól hozzánk: én vagyok. Ezt a szótat hallhatjuk Mózes 5. könyvéből: Most lássátok meg, hogy én vagyok, és nincs Isten kívülem. Itt nem Isten létének, illetőleg nemlétének kérdése forog fenn. Figyeljük meg jól a hangsúlyt: ebben a kijelentésben nem az áll, hogy én vagyok. Istennek nem az a célja, hogy meggyőzze a maga népét, vagy hogy elvegye az esetleges kételkedők hitetlenségét. A Biblia embere számára ez nem okozott gondot. Nem volt kérdés az, hogy Isten van vagy nincs. Csak az volt a kérdés, hogy Isten miképpen bizonyítja meg magát Istennek. Az volt a kérdés, hogy az Úr milyen bizonyosságát adja annak, hogy ő az Úr.

Jegyezzük meg tehát jól, hogy a mai Igénkben a hangsúly nem a vagyok cselekvőszón van, hanem a személyes névmáson, az „én” szócskán. Ezt felismerve mondja Dávid király egyik énekében: Kicsoda volna Isten az Úron kívül? S kicsoda köszikla a mi Istenünkön kívül? (2Sám 22,32) Ezt mondja magáról az Úr Ézsaiás által is: Én, én vagyok az Úr, és rajtam kívül nincs szabadító (43,11). Ez a Krisztus előtti idők bizonyágtétele.

Amikor pedig eljött Jézus, ő így vetette fel ezt a kérdést: Ha nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok a ti bűneitekben (Jn 8,24). Ismét itt van az „én” szócska, hogy jelezze nekünk: Jézus az egyetlen, aki helyrehozhatja az ember kapcsolatát Istennel. Jézus az egyetlen, aki helyrehozhatja a mi összekuszált életünket. Annyi mindenben – személyben és eszmében, vallásban és művelődésben, művészetben és alkotásban kereshetjük boldogulásunkat. Jézus erre azt mondja: amíg nem jössz rá arra, hogy minden sikernek és minden boldogulásnak nálam van a kulcsa, addig nem vagy igazán boldog.

Ha nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok a ti bűneitekben. Ezt Jézus a kortársaknak mondta. Azoknak, akik ott álltak körülötte és sokszor gyönyörködve, máskor megütközve hallgatták tanítását. Ezt is hozzáfűzte: Mikor felemelitek az embernek Fiát, akkor megismeritek, hogy én vagyok (Jn 8,28). Azt jelenti ez, hogy a kereszten, ahova Jézus felemeltetett, ott vált nyilvánvalóvá, hogy Jézus szabadítóul jött az Atya akaratából. Isten Fia a kereszten váltja meg a világot a bűn büntetésétől, a bűnhődéstől. S csak azt várja tőlünk, hogy mi belássuk azt, hogy egyedül ő üdvözít bennünket.

Most lássátok... Ezekkel a szavakkal kezdődik alapigénk. Az egyik úrvacsorai énekünk ezzel a két sorral indul: „Jer, lássuk az Úr keresztyét, melyet felvett érettünk.” Egész életünk ünnep voltának ez a legfontosabb kérdése: Látod-e annak véres valóságát,

hogy mibe került Jézusnak az „én vagyok” kijelentés? Ő nem csupán van, hanem ő töviskoronával ékesített, ő megostorozott, ő a mindenéből kifosztott, hogy nekünk mindenkünk lehessen. Ő az érettünk és helyettünk feláldozott Isten Fia. Nagy kérdés tehát, hogy összetört-e a te szíved a kereszttel, ahol az ő teste megtörtetett. Addig nincs látás, amíg a szív nem lát. Az ember csak a szívével lát jól – fogalmazta meg a Kis herceg írója.

Nekünk pedig látnunk kell: az Atya Isten akarata és a Fiú Isten akarata az, hogy mi lássunk. Lássuk azt, hogy nincs Jézuson kívül más szabadító.

II.

Mai alapigénk úgy visszhangzik ma a mi szívünkben, mint húsvéti evangélium. Isten a következőképpen beszél önmagáról: Én ölkök és én eleveníték, én sebesíték és én gyógyítok, és nincs, aki kezemből megszabadítson. Isten úgy mutatkozik itt be, mint az élet és a halál fölött rendelkező teljhatalmú Úr. Mi is így ismerjük őt, és ilyen Úrként szólítjuk meg őt, amikor búcsút veszünk egy-egy élettől, akit évek vagy évtizedek során át nekünk ajándékozott. Így szoktuk imádságunkat kezdeni a koporsó mellett: „Életnek és halálnak Ura!”

Hányan vannak közöttünk olyanok, akik kiállhatnának ide középre és bizonyosságot tehetnének arról, hogy ilyenek ismerték meg Istent! Hányan vagyunk, akik átéltünk olyan helyzeteket, amikor nem tudtuk érzékelni azt, hogy álmodunk-e, vagy a valóságot érzékeljük!? Hányan vannak közöttünk olyanok, akik elmondhatnák, hogy voltak olyan helyzetben, hogy nem tudták valójában, hogy holtak-e vagy elevenek. És hányan vagyunk olyanok, akik valósággal megtapasztaltuk Isten életet ajándékozó hatalmát, amikor egy halálos beteget talpra állított. Hányan vannak, akik visszanyerték fogságba hurcolt, börtönbe vetett szeretettüket, akit már halottnak vélték. És megint hányan lennének olyanok, akik ezzel éppen ellenkező hírt tudnának továbbadni. Olyan eseteket, amikor ereje teljében levő, életvidám embertársa kapta meg azt a bizonyos mennyei behívót. És menni kellett.

Az Úr öl és elevenít. Hisszük-e ezt igazán? Ez a húsvéti jó hír alapja. Már nagypénteken előrevetítődik Isten e hatalmának fénysugara. A teljhatalmúnak mondott római császár helytartója, Pilátus így szól Jézushoz: – Nem tudod-e, hogy hatalmam van arra, hogy megfeszítselek, és hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak? (Jn 19,10) Itt egy ember, aki azt képzeli és azt állítja magáról, hogy ő az emberek sorsa fölül rendelkezik. Pilátus azt mondja itt, csupán más szavakkal: „En osztom az életet, és én osztom a halált!” Ez szörnyű lenne. Szörnyű dolog tudni azt, hogy embereknek az élete hozzájuk hasonló halandó emberektől függ. Én legalábbis nem tudnám elképzelni az életemet úgy, hogy az ne az én Uramtól függjön! Gondolom, hogy testvéreim sem kívánnak mástól függeni az életben és a halálban, csak egyedül az Úrtól.

Jézus ugyanezzel a hittel felel vissza Pilátusnak: – Semmi hatalmad nem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna néked. – Csodálnivaló az, ha Jézus ekképpen világosítja fel a rómaiakat? Nem, mert Jézus az ószövetség fölül jön. Mózesnél, a prófétáknál, a zsoltárokból egybehangzóan szól a bizonyágtétel: az Úr az életnek és a halálnak egyaránt szabados Ura. Ez nem szólam: ez tapasztalat. Tudott az ószövetség embere is a halálról, hogyne tudott volna. Tudott a halál angyaláról is, a vesztőről. S számolt is azazal, hogy az egyszer pontot tesz az élet végére. Azonban azt is tudta, hogy míg a vesztő csak hervasztani, veszíteni, ölni és bomlasztani tud, addig Isten életadó Úr, aki teremteni, eleveníteni, virágoztatni és gyümölcsöztetni képes.

Ilyen Istennek vagyunk a kezében. Bár fenyegetően hangzik: Nincs aki kezemből megszabadítson – én mégis azt mondom nektek, testvéreim, hogy ne essünk emiatt kétségbe, hanem sokkal inkább köszönjük meg hátaltel szívvel azt, hogy Isten az ő markába

vesz bennünket. Isten egy alkalommal Dávid királyt nehéz választás elé állította: Dávid maga dönthette el, hogy milyen büntetést választ. Isten három súlyos csapást helyez kiállításba. Az egyik ezek közül az, hogy Isten egy pusztító angyalt küld, ki három napig tizedeli majd a népet. S Dávid ezt a büntetést választja, mondván, hogy hadd essünk inkább az Úr kezébe, mert nagy az ő irgalmassága (2Sám 24,14). Ugyanez a Dávid a 30. zsoltárban így énekel: Csak pillanatig tart haragja, de élethossziglan jóindulata.

És ha kemény is sokszor ez a kéz, ha igaz is az, hogy rettenetes dolog az élő Isten kezébe esni (Zsid 10,31), nekünk Jézus akkor is szabadítónk. Ő az, aki a halál karmai közül is ki tud ragadni bennünket, amint az egyik zsoltár mondja: Csak Isten válthatja ki lelkemet a Seol (a pokol) kezéből, amikor az megragad engem (49,16). Erről az erős kézről vall Berzsenyi Dániel Fohászkodás című versének zárószakaszában:

Bizton tekintem mély sírom éjjelét!
Zordon, de óh, nem, nem lehet az gonosz,
Mert a te munkád: ott is elszórt
Csontjaimat kezeid takarják.

Így tekintve a dolgokat, láthatjuk, hogy Isten kezétől csak annak kell félnie, aki nem ismerte fel Jézus Krisztusban a szabadítót. Kérlek azért benneteket, hogy fogadjátok el őt szabadítótoknak, őt, az élő Jézus Krisztust.

III.

Alapigénk utolsó mondatát tiszta húsvéti evangéliumként hallgathatjuk: Felemelem kezemet az égbe és ezt mondom: örökké élek én. Ezt az Igét csak a húsvét felől értjük meg igazán. Diadalkiáltás ez. A szenvedésből és a halálból megszabadult Úr Jézus Krisztus győzelmi kiáltását kell kihallanunk ebből az Igéből.

Ez az Ószövetségben feljegyzett kiáltás a bálványokkal és azok imádóival szemben elhangzott szózat. Isten, az egy örök igaz Isten jelenti ki magát a kézzel csinált, a képzelet szülte istenekkel szemben. Az élő Istennel szemben senki sem állhat meg – hirdeti ez az Igé. Jaj annak, aki vele szembefordul! Fenyegetően magasodik az ő keze az égbe.

Az új szövetség Úra átszegzett kezeit emeli fel az égbe, és így szól: életemet adtam értetek, amikor ti még meg sem születtetek. Megfizettem a ti adósságotokat már akkor, amikor ti még nem is tudtátok, hogy mivel tartoztok Teremtőtöknek és embertársaitoknak. Szenvedtem értetek, amikor még fogalmatok sem volt arról, hogy a világon van szenvedés és nyomorúság. Szenvedtem a ti bűneitek miatt már akkor is, amikor még nem is sejtettétek, hogy a gondolatoknak, a szavaknak és a cselekedeteknek töltete és súlya van. Magamra vállaltam a ti megérdemelt büntetéseket, amikor még nem is tudtátok, hogy a bűn zsoldja a halál. Kiengeszteltem mennyei Atyátokat, amikor még nem is sejtettétek, hogy ő rettenetesen haragszik a bűn miatt.

Az új szövetség Jézusa nem ellenünk, hanem érettünk emeli fel a mi bűneinkért átszegzett kezét és ezt mondja: Örökké élek én. Ebbe a mondatba a gazda hangja is belecseng: Titeket örökre megvásároltalak. Ti immár örökre az enyémekek vagytok. Örökre tulajdonomná tettelek benneteket.

Örvendjünk ennek az ajándéknak. „Most lássátok meg, hogy én vagyok és nincs Isten kívülem! Én ölk és elevenítek, én sebesítek és én gyógyítok, és nincs, aki kezemből megszabadítson. Mert felemelem kezemet az égbe, és ezt mondom: Örökké élek én.” Ez Isten szava, amelyet ma számunkra a feltámadott Úr Jézus Krisztus tesz elevenné és időszerűvé.

Adjunk neki hálát, mert az ő örök életéből bennünket is részeltet. Ámen.

Boross Géza
Budapest, Magyarország

Hogy élet legyen bennünk!

Alapige: János 6,53
Bibliailvasás: János 6,26–40

Az Úr Jézus az úrvacsorát nem luxusból szerezte, hanem azért, mert az úrvacsora a hívő élet nélkülözhetetlen feltétele. Arra jöttünk rá, amiről mai igénk beszél: „Ha nem eszitek ... nincs élet bennetek.”

I.

Az első kérdés, amit tisztáznunk kell, milyen életet támaszt az úrvacsora a hívőkben. A kérdés azért fontos, mert az eredeti görög szövegben a „dzóé” görög szót találjuk. Holott az „életre” van egy másik szó is a görög nyelvben, amit az Újtestamentum is nemegyszer használ: a „biosz”. Ez utóbbi a testi, fizikai élet jelölésére szolgál. Ez a manapság annyit emlegetett „biológia” (élettan) alapszava. Jelenti mindazt, amit mi a gyomor munkájának, a vér keringésének, a szív löktetésének, a tüdő összehúzódásának és kitérülésének nevezünk. A biosz tehát a testnek mint gépezetnek a működését jelenti. Ezzel szemben a dzóé az ember „szellemi” életének a jelölésére szolgál. De nem az ún. értelmi dolgozók szellemi tevékenységére, nem az ember kultúréletére mint szellemi tevékenységre utal, még csak nem is valamiféle okkult (spiritizta) kapcsolatra a szellemek világával, hanem arra a csodára, hogy az embernek szellemi kapcsolata van, illetve lehet Istennel. Jézus Krisztus a mai Igében azt jelenti ki, hogy az ember igazán akkor él, amikor nemcsak a biosz értelmében él, hanem a dzóé értelmében is. Jézus szerint a biológiai funkciók működése nem jelenti még az élet teljességét. Jól láthatjuk Jézus igazságát korunk embereinél, akiknél általában jól funkcionálnak a biológiai tevékenységek, mégis milyen kétségbeesetten kérdezősködik a mai ember „az élet értelme” felől! De mégsem érzi életnek azt, amit csinál. Sőt úgy érzi, hogy az élet ezerszer több annál, mint amit ő él. Ezért gyötri korunk emberét valami megmagyarázhatatlan „szomjúság”. Ezt a szomjúságot igyekszik csillapítani hangulatos lakással, modern bútorokkal, zenével, társasági élettel, videóval, kocsival, külföldi utakkal. És mégsem találja meg, amit keres. Mi a baja az embernek? Jézus megmondja. Az ember nem azt az életet éli, amit élnie kellene és élnie lehetne! Lefokozott, beszűkült, megcsönkített, összezsugorodott életet él az ember. Nem azt az életet, amit Jézus élt. Az ember „életéből” hiányzik a dzóé. Azaz a nyugalom, ami Jézust töltötte el. Az az erő, ami Jézusból áradt. Az az öröm, amivel Jézus volt tele. Azok a perspektívák, melyekben Jézus gondolkodott. Az a szeretet, amit Jézus sugárzott maga körül. Az az engedelmesség, amivel Jézus elvette az Atya kezéből a poharat. Az az élet, amit Pál apostol talált Krisztusban: Nékem az élet Krisztus és a meghalás nyereség. Az az élet, amiről Jézus beszélt Máriának a Lázár teteme felett: „Aki énbennem hisz, ha meghal is, él.” Az az örök élet, amiről a magyar református ének is bizonyosságot tesz, mondván: „Érzem, hogy az örök élet már e földön az enyém lett.”

II.

Bár feleslegesnek tűnhet a kérdés, de azért csak vessük fel: miért van szükségünk csakugyan erre a Jézus kínálta, sőt munkálta életre? Miért van szükségünk a dzóéra?

Az első feleletet így adhatjuk meg. Azért van szükségünk mindennél jobban a dzóéra, mert dzóéval telten könnyebben viseli el az ember a biosszal járó fáradalmakat. Idézhethjük itt újra Pál apostolt. Idézzük azonban a hozzánk időben sokkal közelebb ál-

lókat, a szeretetintézményekben szolgáló testvéreinket. Azokat a fiatal, középkorú vagy éppen idős nőtestvéreket, akik ha kell, kazánt fűtenek, harminc-nyolcvan gyereket mosdatnak, etetnek, gondoznak naponta. Sokszor gondolok ezekre a hősökre. Hogyan is bírják, amit bírni kell? És hogyan bírják azok a nagymamák, akik talán három vagy négy unoka gondját hordozzák hetven és néhány évesen, úgy hogy szinte már csak hálni jár beléjük a biosz? A felelet e titokra ez: a dzóéból, a dzóéval bírják. Amikor tehát Jézus azt akarja, hogy élet legyen bennünk, nem felesleges dolgot akar, hanem oly régen hiányzó alkatelemét akarja visszaadni az életünknek.

S hogy a dzóé csakugyan mennyire szükséges feltétele az életnek, azt az a tény is mutatja, hogy dzóé nélkül milyen könnyen összeroppan a biosz. Szinte fantasztikusan ijesztő, mennyire időszerű csak itt a mi kis hazánkban is Jézusnak ez a tanítása. Hivatalos statisztikai adatok szerint hazánkban évente 3000 ember lesz „sikeresen” öngyilkos. Öngyilkossági kísérletet pedig 20 000 ember követ el. Olykor elképzelhetetlen kicsiség, sőt számárságok miatt. Tizenhat éves kislányt vittek be a mentők a Korányi utcába, az öngyilkosok osztályára. Megmentik. Miért tetted? Azért, mert a fiúm másodszor sem jött el a megbeszélte találkozóra! Értitek, testvérek? No de legyünk nagyvonalúak! Mondjuk, hogy fiatalság, első lángoló szerelem. Ebben a korban egy félreértett szó, egy elmaradt randevú égszakadás-földindulás. Jó, de mondok mást. Gyári munkásnő disznótorra akart hazamenni a falujába. Két nap szabadságot kért. A vezetőség egy napot adott. A dolgozó válasza: Korányi utca. Igen, öngyilkosságot kísérelt meg. Alig bírták megmenteni az életnek. S ezen, testvéreim, látom, mosolyogtok. Pedig ezen nem mosolyogni, hanem sírni kell. Íme a modern ember! Már egy elmaradt disznótor miatt is képes eldobni a bioszt. A dzóé nélküli, testi, fizikai vegetációt. Ezért akarja Jézus, hogy legyen bennünk dzóé.

III.

Hogyan lehetséges dzóéhoz jutni? Íme, Jézus így mondja: „Ha eszitek az Ember Fiának testét és isszátok az ő véréit!” Jézus szava már az első keresztyén gyülekezetek számára itt a János evangéliumában egyértelműen az úrvacsorára utalt. A kérdés nyilván csak az, hogyan kell értenünk ezt az „evést” és „ivást”? Fizikailag? Az úrvacsora ugyanis elsősorban mégiscsak fizikai evés és ivás, azaz a fogaink és a gyomrunk dolga. Ebből azonban az következik talán, hogy mégis Jézus Krisztus valóságos testét esszük és véréit isszuk? Nos, távolról sem! Ez az úrvacsora katolikus félreértése volna. A reformáció másképpen látja ezt a kérdést. Így: A testi evés jelképe annak a lelki evésnek (és ivásnak), annak az atyák által „manducatio spiritualisnak” nevezett csodának, ami láthatatlanul, de valóságosan, párhuzamosan történik a testi evéssel és ivással. E testileg jelképezett lelki evés és ivás közben töltökezzünk a dzóéval, azaz a hit gyakorlása közben.

Hívogatlak hát benneteket most, testvérek, erre az evésre és ivásra. Jöjjetek! Vegyétek szátokkal a kenyeret és a bort. De közben szívetekkel, hitetekkel a Krisztust. Az ő érdemeit. Az ő békességét. Az ő örömet. Hadd teljék meg a keret, a cserépedény, a biosz tartalommal, kinccsel: a dzóéval. Hadd legyen valósággá számunkra most az az élet, amiről a biológusok nem tudnak, amit a nagy életművészek nem ismernek, de amit Isten elkészített és most is ajándékol ad az őt szeretőknek. Ámen.

Boross Géza
Budapest, Magyarország

Hogy bocsánatot nyerjünk bűneinkre!

Alapige: Máté 26,26–28
Bibliolvasás: Jeremiás 31,31–34

Ady Endre korában Párizs volt a világ fővárosa. A mi időnkben Washingtont mondják annak. Erről a városról olvashattuk nemrégén, milyen páni félelemben élnek itt az emberek. Este nyolc óra után senki sincs az utcákon. Az ajtókat különleges biztonsági zárral szerelték fel. Ha van ember az utcán, akkor az az állig felfegyverkezett önkéntes magánrendőrség tagja. Ennek ellenére rengeteg a bűntény. Éspedig nemcsak éjszaka, de világos nappal is. Egy ügyvédet pl. du. két óra körül az autója mellett mintegy száz járókelő szeme láttára rabolt ki három fiatalember. Egy üzletember pedig, aki az egyik nyilvános fürkéből éppen azt telefonálta vidéken maradt feleségének: „Semmi baj, szívecsském. Szerencsésen megérkeztem a fővárosba” – ott a telefonfülkében, kezében a kagylóval lötte szitává egy huligánbanda, csak úgy szórakozásból. Amerikai statisztikák szerint 1972-ben minden harmadik ember valamiféle bűncselekmény áldozata lett. Vagy kirabolták, vagy megerőszakolták, vagy megölték. Sajnos a világ másik végén, Távol-Keleten sem rózsásabb a helyzet. Japánban pl. annyira elterjedt a banditizmus, hogy a rendőrség már nem felszámolni, hanem megadóztatni akarja a bűnbandákat. Sajnos nekünk magyaroknak sem kell a szomszédba mennünk egy kis krimiért. Szinte hetente olvashatunk az újságok rendőrségi hírei között szatírokról, garázdákról, s még mondani is szörnyű: feleség-, sőt gyermekgyilkosokról.

Miért kezdem ezekkel a mellbevágó adatokkal a mai igehirdetést, kérdezhetné valaki joggal. Nos azért, hogy ezeknek az adatoknak a birtokában próbáljuk érzékelni, miért egyetemes emberi ügy a bűnbocsánat ügye. Miért kell nemcsak az egyház népének, hanem a világnak is felfigyelnie arra, amit Jézus mondott az úrvacsora szereztetésekor: „ez az én vérem, az új szövetség vére, mely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára...” Íme azért, mert a bűn – jelentkezik. Íme, minél erőteljesebben, tudatosabban, tervszerűbben felejtkeznek el a világ Jézus Krisztus golgotai áldozatáról, annál erőteljesebben jelentkezik a bűn. Éspedig nemcsak „privát szinten”, hanem egyetemes „társadalmi szinten”. Jelentkezik, hogy kénytelenek legyünk felfigyelni és azt kérdezni: mi van itt tulajdonképpen? Ránk szabadult a pokol? S ha igen, akkor ez ellen lehetséges a bűnbocsánattal harcolni? A bűn ilyen támadásában, melyben mi is élünk, jelent valamit egyáltalán a Biblia és az úrvacsora üzenete a bűnbocsánatról? Hát Jézus Krisztus nélkül tényleg nincs gyökeres megoldás a bűnre? Igen, ezek a kérdések vetődnek fel. Ezeket kell végre világosan megfogalmazni és – és meghallani az úrvacsora nagy időszerű evangéliumát: A bűnnek egyetlen igazi megoldása van, Isten bocsánata bűneinkre.

I.

De hát miért? Miért szükséges Isten bocsánata bűneink legyőzéséhez? Miért nem elég az emberek büntetése vagy bocsánata? Hiszen a mai embernek a kisebb gondja is nagyobb annál, hogy Isten ellen vétkezzék. A mai ember a felesége és családja ellen vétkezik. Úgy, mint az az ember, aki mialatt felesége gyermeket szült neki a kórházban, addig eladta a kis családi házat és a pénzen megszökött egy másik nővel. – A mai ember az idős édesanyját zárja be a fűskamrába. A mai ember fia vagy leánya házasságát teszi tönkre. A mai ember környezetét és sokszor önmagát pusztítja vad szenvedéllyel. Mí egymás ellen vétkezünk. De nem Isten ellen. Legalábbis így gondoljuk mi.

A különös csak az, hogy egymás ellen vétkezünk, és mégis Isten érzi bántva magát, pontosabban Isten is bántva érzi magát. Senki sem törődik velem, és mégis ő a sértett fél. Bárki legyen is az, akit valahol bántanak, szapulnak, ütnek, kínoznak, megölnék, ott Istent bántalmazzák, szapulják, ütik, kínozzák s ölnék meg, ha tudnák. Hogyan is zokogja Dávid az 51. zsoltárban: „Egyedül teellened vétkeztem...” Igen. Erről van szó. Ezt igazolja Jézus, amikor az utolsó ítéletben így szól a bal keze felől állóknak: „Éheztem és nem adtatok ennem. Szomjúhoztam és nem adtatok innom...” Mert „velem” cselekedtetek meg.

És éppen innen, Jézusnak ebből az utolsó ítéletben elhangzó panaszából csendül ki és lesz világossá, hogy a bűn nemcsak valamiféle pozitív gonosz cselekedet, hanem bűn az elmulasztott jó cselekedet is. S ezen a ponton kell beállania igazán Isten hívő népének a bűnösök seregébe. Amíg ugyanis arról van szó, hogy kit lőttek le, amíg telefonált, vagy hová, mikor és kik törtek be, csak szelíden mosolygunk. Itt nem rólunk van szó. Mi nem lőttünk le senkit. Nem törtünk be sehová. Nem viselkedtünk agresszíven, garázdán, hülligán módra. S tényleg nem. De Jézus nem is ezt mondja. Hanem: Éheztem és nem adtatok enni egy darab kenyeret sem... Akkor már rólunk van szó. Vagy nem? Nekünk nincsenek elmulasztott jó cselekedeteink? És itt most nem is azokra a bűnökre gondolok, melyeket mint mulasztást az idegenekkel szemben vagy esetleg gyülekezetünk tagjaival szemben követtünk el, hanem azokra a mulasztásokra, melyeket saját családunk tagjaival szemben követtünk el. Itt kezdődik a bűn. Ott, amikor nem tettem meg a férjemnek, feleségemnek, gyermekemnek, szüleimnek azt, amit megtehettem volna. Amikor azt mondtam, hogy „korbán” (rosszul értelmezett templomi ajándék az, amivel megsegíthetnélek). Nem segíthetek rajtad, mert „nincs időm” (ma ez a modern korbán). Íme tehát, a bűn nemcsak társadalmi, nemcsak rendőrségi probléma, hanem hívő probléma is.

S hogy miért kell ebből ügyet csinálni? Egyszerűen azért, mert a bűn törvénye a bűnhődés. Ma is érvényben van Isten ígérete: „M megbüntetem az atyák vétkeit a fiakban...” Nem csak úgy, hogy beteg szülőknek beteg gyermeke születik (hiszen nemegyszer vannak ragyogó kivételek is!), hanem inkább úgy, hogy gyermekeink továbbviszik a bűneinket. Talán erős, egészséges vasgyúrók. Csak... Csak lusták egy könyvet végigolvasni. Csak közömbösek minden és mindenki iránt. Csak végtelenül önzők. Erőszakosak. Megbízhatatlanok. Hogyan lehetnek ilyenek? Úgy, hogy bűneinket viszik tovább. A bűn öröklődik apáról fiúra. Bizony itt nincs más megoldás, csak Isten bocsánata.

II.

Igen, de hát vessük fel végre a kérdést: nem illúzió-e a bocsánatról beszélni – ha a bűn mennyiségére gondolunk? Elképzelhető-e egyáltalán józan ésszel, hogy Isten azt a bűnmennyiséget, bűnhalmazt, büntengert, amit az emberiség egymás ellen s így Isten ellen és nemegyszer „Isten nevében” elkövetett, azt megbocsátja? Nem lesz-e ily módon maga a bűnbocsánat felszólítással, ösztökével, kapunyitással a bűnre? Tedd nyugodtan, vétkezz bátran (pecca fortiter), hiszen Isten úgyis megbocsátja. Nos, egyáltalán nem! Éspedig azért nem, mert Isten nem ingyen bocsátja meg a bűnt, hanem a Krisztus áldozatáért: „Ez az én vérem, az új szövetség vére, bűnök bocsánatára” – mondja Urunk az alapigében. S itt kiderül a titok, a bűnbocsánat nem a bűn eljelentéktelenítése, hanem a bűn dramatizálása. Máté evangéliumának olvasói jól tudták az Ószövetségből, hogy mit jelent az, hogy „szövetség” és „vér”, s hogy mi a kettő összefüggése. Jézus itt az első gyülekezet számára azt mondta, hogy ő az igazi „véresáldozat”. És nem azért, mert ezt az Atya így kívánta vagy követelte, hanem azért, mert ő maga ezt így vállalta a Békesség Tanácsában még a világ alapjainak felvettése előtt (mikor még semmi hegyek nem voltak, hogy még sem ég, sem föld nem volt formálva). Jézus önkéntes áldozatot ho-

zott a keresztfán. Ő tudta igazán, hogy Isten nem akarja a bűnt. De azt is tudta, hogy Isten képes arra, ami emberileg képtelenség, megbocsátani a bűnt. Jézus megteremtette a keresztfán a bűnbocsánat előfeltételét: „sokakért” – mondja az alapigében. Tehát nem néhány szent atyafiért. Sokakért, a hitetlenekért is, a gonosztevőkért is. Azért, hogy ha ezek az emberek egyszer fuldokolni kezdenek saját bűneik utálatában, ne kelljen megfulladniok. Hanem kezdhessenek új életet. Éljk át az újjáteremtés csodáját. Azt a csodát, amit így mond az úrvacsorai ének: „Ivék keserű pohárt, fizette értünk az árt, s véres cseppjei testének nekünk gyógyulást szereztek.”

III.

Az elmondottakból nyilván egyetlen kérdés következik: hogyan, mi módon lehetne enyém is Isten bűnbocsánata? Íme, Jézus maga mondja el alapigénkben: az úrvacsorában. Az úrvacsora Isten bocsánatának „kegyelmi eszköze”. Közvetíti, munkálja, megpecsételi számunkra és bennünk Isten bocsánatának misztériumát. De hát mi az, hogy a bocsánat „misztériuma”?

1. Először is az a tény, hogy Isten bocsánata örvendezővé teszi az embert és nem szomorkodóvá. Gondoljunk a tékozló fiúra. Nem az volt a képlet, hogy „vidám fiú ment haza, aki aztán szomorú lett”. Fordítva, egy összetört, szomorú fiú ment haza, bűnbocsánatot kérvén, s örvendező fiúvá lett, akivel vigadni kezdett az Atya.

2. A bűnbocsánat misztériuma az, hogy Isten bocsánata testileg is gyógyító erőhatás az ember életében. Emlékezzetek a gutaltött meggyógyítására. Íme, ő „modellnek” tekinthető. Igen, mert – racionálisan szólva – a bocsánat feloldozza még az idegpályákat is, egészségessé teszi a szervek működését az emberi szerkezet szellem-lélek-test összefüggése alapján.

3. Isten bocsánata rehabilitálni képes az embert az emberek szemében is. Úgy, ahogyan tette azt Zákeussal vagy Lévivel. Vagy a bűnös asszonnyal. Vagy magával Pál apostollal.

4. Az úrvacsora a szövetség pecsétje. Én immár Istenhez tartozom. A múltkor olvastam valahol, hogy egy norvég zoológus az Északi-sarkon dolgozott. Egyszer csak látja, hogy két pingvin kétségbeesve harcol egy nagy ragadozó madárral a tojásaiért. A ragadozó már-már legyőzte a pingvineket, amikor a tudós egy jól irányzott lövéssel leterítette. Néhány hét telt el, a tudós végzett a munkájával. Megérkezett érte a repülőgép. Indul, hogy szálljon. Amikor hirtelen megjelenik a két pingvin. Odatipegnek és szorosan odaállanak a tudós mellé. Egyszerűen nem lehetett őket eltávolítani a tudós mellől. Elkísérték hazáig. A könyvtárban aludtak. Amikor három év múlva meghalt a tudós, egyszer csak a gyászmenetben megjelenik a két pingvin. Addig furakodtak, míg közvetlenül a gyázkocsi mögé nem értek. Pár nap múlva értesítették a tudós özvegyét. Tessék kijönni a friss sírhoz, mert ott fekszik jobbról-balról két halott pingvin. Íme, ők így értelmezték a szövetséget. S én azt hiszem, jól értelmezték. A szövetség ennyi: életre, halálra. Életben és halálomban nem a magamé, hanem az én megváltó Uram tulajdona vagyok. Nekünk élő Megváltónk van. Ragaszkodjunk hozzá. Ő életre visz minket. Ámen.

„Jöjjetek, egyetek!”

Alapige: János 21,1–14

Bibliavásolás: Zsoltárok 96

Igénk ezzel az időhatározó szóval kezdődik: „ezután”. Ez az Úr feltámadása utáni nyolcadik napra utal, amikor Jézus ismét megjelent a tanítványoknak a bezárt ajtójú házban, amikor már Tamás is velük volt. Ez az esemény, amiről Igénk tudósít, a húsvét és pünkösd közötti időben játszódik le. Mi is húsvét és pünkösd között vagyunk. Ma éppen az „egyházi év” liturgiai előírása szerint „Cantate” vasárnapján, amikor közel kétezer év óta e vasárnapon mindig a 96. zsoltár volt az istentiszteleti lekió: Énekeljétek új éneket az Úrnak, hirdessétek szabadítását nap mint nap. Nagy az Úr, méltó, hogy dicsérjék, félelmesebb minden istennél, hiszen a népek istenei csak bálványok, az Úr pedig az ég alkotója. Bizony szilárdan áll a világ, nem inog, ezért örüljön, örvendezzen a föld. Énekeljétek az Úr áldott nevét... mert eljön, hogy ítélkezék a földön. Igazságban ítéli a világot, pártatlanul a népeket. Milyen jó ma is és mindig tudni, hogy Isten eljön, hogy nem hagy magunkra gondjaink között és örvendezésünkben, hogy eljön közénk az Úr!

Íme alapigénk is erről tudósít: Ismét megjelent az Úr. Nem mint bálvány, némán és közömbös vigyorral van jelen, hanem megszólaló együttérzéssel. Ismét megjelent az Úr! A Biblia éppen arról szóló evangélium, hogy Isten nem csak egyszer, a teremtésben jelent meg és szólt: „Legyen!” – és azután elrejtőzködött az egek egeiben, hanem ismét és ismét megjelent. A paradicsomban felelősségre vonta az első emberpárt: hol vagytok, hová jutottatok a parancs megszegése által? Megkérdezte Kaintól: hol van a te testvéred? Megjelent Ábrahám hitében, József engedelmisségében, megszólalt a prófétákban, a karácsonyi éjszakában, megszólalt Jézus Krisztusban: Azért jött az Embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, aki elveszett. Megjelent az égő csipkebokorban; nappal felhőoszlopban vezette népét; megjelent a jászolban és megjelent a keresztfán. Mindig ott és mindig akkor, amikor be akart lépni az ember életébe. Itt is, a Tibériás-tenger partjánál is, ő akart találkozni a tanítványokkal. Amikor megjelent húsvét reggelén, azt parancsolta nekik: Menjetek Galileába – de utánuk megy ő is. Jézus, az Isten Fia csak azoknak jelenik meg azóta is, akik engedelmesen követik parancsát: Menjetek Galileába! Galilea az a hely, ahol Isten találkozni akar velünk. A tanítványokkal akar találkozni az Úr Krisztus. Azok az ő tanítványai, akik engedelnek parancsának.

Azon a reggelen, amikor Jézus tanítványait a genezáreti tó partján várta, még sok halászhajóban halásztak a halászok, lehettek sokan jövő-menők a paron is, de egyik sem találkozott Jézussal, mert Jézus csak a tanítványokkal, a neki engedelmeskedő emberekkel akar találkozni. A tanítványok nem kérdezték: miért kell éppen Galileába menniök. Mentek, mert így szólt az Úr parancsa. Lehet, hogy ennél emberileg lehetett fontosabb dolog is, és lehet, hogy volt biztonságosabb hely is a világon számukra, mint Galilea; ők azonban tudták: az Úr küldi őket, és nekik oda kell menniök, mert elhitték, hiszen az Úr mondta, üzente nekik: ő is odajön. Mindig ott jelenik meg, ahol igaz tanítványi hűséggel engedelmeskednek az emberek az Úr parancsának.

Kik ezek a tanítványok? János, aki szemtanúként leírja ide a nevüket, nem véletlenül sorolja így őket: Péter és Tamás, Nátánél, aki bár születése szerint galileai volt, mégis most érkezett igazán haza, amikor Jézus parancsára visszajön Jeruzsálemből; és itt vannak a Zebedeus fiúk is. Itt van a hívő és hitetlenkedő Péter, itt van a hitetlenkedő és hívő Tamás, és itt vannak a Zebedeus fiak, akik különbek akartak lenni a többinél Isten országában. Ugye észrevesszük ezekben a személyekben magunkat? A mi hívő és hitet-

lenkedő, a mi versengő belső életünket nevük és személyük mögött? Mi vagyunk itt, itt húsvét és pünkösd között, és Jézus is itt van, ha mi az ő parancsára jöttünk ide, ha az ő parancsát követve jöttünk Galileába: ide az istentiszteletré, hiszen ide parancsolt minket: jöjjetek ide, mert ahol ketten-hárman együtt vagytok, ott vagyok közöttetek.

Ezek a húsvét és pünkösd közti tanítványok együtt voltak. Együtt, ebben a kis közösségben vállalták az Úr parancsának teljesítését. Milyen jó együtt lenni! Meglátszik ez az együttlét abban is, hogy nem engedik, hogy Péter egyedül menjen halászni. Mi is elmegyünk veled. Milyen áldása Istennek, hogy a teremtés után, amikor látta, hogy minden jó, volt valami, amire azt mondta maga Isten: Nem jó! „Nem jó az embernek egyedül lenni!” Mivel Isten nem akart ember nélkül lenni, ezért teremtette saját képére azt, de látta azt is, hogy nem jó, ha az ember társtalan. Milyen jó, hogy nem vagyunk egyedül. Milyen jó, hogy van a társunk, akivel a teher is könnyű, és akivel az öröm megsokszorozódik. Milyen nagy áldása Istennek, hogy adta az egyház közösségét, amely – minden mástól függetlenül, ami elválaszt – egybegyűjt, hogy együtt legyünk Galileában, most itt a templomban, most itt, ezen az istentiszteleten, a szentek „egyességében”, együtt az „idvezült lelkekkel” és együtt Jézus Krisztussal, aki teremti, mert egybehívta ezt az együttlétet: Menjete Galileába, én is ott leszek.

Mert amíg ő nincs itt, addig csak úgy járunk, még ha összefogunk minden emberi erőt és akarást is, mint Péter és a vele együtt halászni induló tanítványok: nem fogunk semmit. Teljes csőd a vége minden összefogásunknak, hiába akarjuk Péterrel és Tamással együtt és a többiekkel együtt megvalósítani szándékunkat. Eredménytelen lesz a munkánk, még akkor is, ha látszólag, emberi ítéletre eredményes is az; még akkor is, ha van vagyonunk, hatalmunk, földi boldogságunk. A bűn és halál sötét és bizonytalan éjszakája ez, a sötétben való halászás, a sötétben nem ismert holnap, az ismeretlen következő pillanat sötétségében, bizonytalanságában való tapogatózás ez, és az is marad, még ha teljes egységben, egyesült emberi erővel akarunk munkálkodni és eredményt elérni, akkor is.

Egyszerre megváltozik ez az eredménytelenség tragikumát megjelenítő kép. Nem csak azért, mert „reggel lett”. A reggeli világosság talán még jobban kiélezte az eredménytelen halászat körvonalait, vagy kérlelhetetlenebbül tárta fel annak egészét: semmit sem fogtunk. Minden hiábavalósággá lett. Itt vagyunk e reggelen, teljesen kimerülten a hiábavaló munka fáradságától. Nincs semmink.

A kép nem a reggel miatt változik meg, hanem mert „megállt Jézus a parton”. Jézus éppen akkor jelent meg, amikor a tanítványoknak erre a legnagyobb szükségük volt. Amikor alázatosan megvallották: nincs semmink. A mi erőnkől csak a semmit tudjuk kihalászni. Még ha nem külön-külön, vagy egymással versengve, vagy egymás ellenében, hanem együtt halászunk is. Sikerünk csak akkor lesz, ha Jézus ott van a parton. Az ő jelenléte, ha újból engedelmessé válnak neki, megváltoztatja a halászat eredményét. Ez a mi egyetlen lehetséges tennivalónk: Isten ismét és ismét megjelenik, hogy mi újból és újból engedelmessé váljunk neki. Ez a tanítványélet kiváltsága, ez az Isten hívása, predesztinációja a neki szolgáló élet számára. Ugyanazok maradtak a tanítványok, ugyanaz volt a háló, a csónak, a víz, minden ugyanaz volt most reggel is, csak az emberek magatartása változott meg: együtt indultak halászni, de nem a maguk elképzelése és terve szerint, hanem Isten parancsa szerint. Istennel együtt indultak halászni. Oda vetették a hálót (ugyanazt a hálót, amellyel addig nem fogtak semmit, ugyanabból a csónakból, amelyből addig hiába dobták ki a hálót, és ugyanabba a vízbe, amelyből addig nem fogtak semmit), ahová Isten parancsolt. Isten most is a vártnál többet ad. Ahol az ember eddig semmit sem talált, mert Isten nélkül kereste, ott az Úr most minden várakozáson felül ad.

Jézus a parton állt. Járhatott volna a vízen is. A tanítványok már látták őt a vízen járva. Most a parton van. Nem mi határozzuk meg, hogy hol találkozunk vele, hanem ő határozza meg, hogy hol találkozik velünk. A legszebb istentisztelettel sem lehet kikényszeríteni, hogy jelen legyen, hogy ott legyen, de ott van, de itt van, mert istentisztelet is csak azért és csak addig és csak ott van, amiért és ameddig és ahol ő azt akarja! Ez az a Galilea, ez az a part, ahol a bűn és a halál hullámverései között eddig hiába buzgólkodtunk. Most bűnbánattal megvallhatjuk: semmit sem fogtunk, de vár reánk a parton az Úr. Ott, ahol az éjjel sok halász halászott még a Genezáret tavában és biztosan még sokan eveztek a part felé üres hálóval. De Jézust csak János látta meg, csak a tanítványok vették észre, csak Péter öltötte fel bűn meztelenségére a bűnbánat „felső ruháját”, mert szégyellt ilyen eredménytelenül és ilyen meztelenségben odaállni a szent Isten elé.

A tanítványi lét azt jelenti: hinni, biztosnak lenni afelől, hogy a parton ott van az Úr. Az emberi halászat, az emberi munka vége nem a víz, a tenger, az elmúlás, a bűn és a bizonytalanság, amiben elsüllyedünk, hanem a part, ahol vár minket Isten. A többi halász csak a partra akart kijutni. A tanítványok a parton álló és éppen reájuk váró Jézushoz! Csak a hívő tekintetnek van ennyi bátorsága, hogy az éjszaka és az eredménytelenség után a parton megkeresse és megtalálja Istent. Istent, aki ismét megjelent, és aki most sem jelent meg üres kézzel. Abban a pillanatban, hogy a tanítványok bűnbánattal, a maguk tehetetlensége feletti ítélettel megvallották: nincs semmink, nincs ennivalónk, Jézus azonnal megláttatta velük a parti parazsat, rajta a halat és a kenyeret.

Világunk nagy kérdése a szaporulat kérdése. Az emberiség elérte az 5 milliárdos lélekszámot. Lassan már tízmilliárd ember lesz a földön. Minden két napban egy-egy új Kolozsvár születik a világon. A századfordulón az emberiség már egy nap alatt szaporodik városunk lakószámával, miközben a mi népünk lélekszáma szakadatlan csökken és minden esztendőben elveszítünk egy-egy Székelyudvarhely nagyságú városnak megfelelő magyarságot. Világméretű szakbizottságok tárgyalják „a szaporodás vagy öngyilkosság” kérdését. Hiszen ma ott tartunk, hogy amíg Észak-Amerikában naponta és fejéenként 70 gramm fehérjét fogyasztanak az emberek, addig Európában 50–40, Dél-Amerikában 24 és Afrikában csak 12 grammot. Indiában pedig 2 millió gyermek számára nincs elég táplálék. Viszont a mi népünk körében valóságos népbetegség lett a túltáplálkozásból eredő gutautés, agyvérzés.

Jézus nem haladt el soha, kora világában sem a mindennapi eledel kérdése mellett. Pedig akkor csak kétmillió ember élt a földön. A Miatyánkban, a legszükségesebbeket kérő imádságban ott van a legelső emberre vonatkozó kérés: a mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. Nemcsak Isten Igéjével táplálta a hegyen köréje gyűlő sok ezer embert, hanem akkor is megkérdezte a tanítványaitól: Van-e itt valami ennivalótok? És az ember két kenyere és öt hala az ő áldása folytán annyi lett, hogy amikor mindenki jóllakott, még maradt is 12 teli kosárral. Több maradt, mint amennyi volt, pedig mindenki jóllakott. E húsvét utáni reggelen is azt kérdezte a tanítványoktól: Van-e ennivalótok? Amikor megéhezett, Jézus kalászt szedegetett a búzatáblában és fűgét keresett az útszéli fűgefán. A teremtéskor Isten odavezette Ádám elé az állatokat, hogy Ádám, az ember nevezze meg őket, azaz az ember legyen úrrá felettük, legyen úrrá a földön, legyen ura a földnek és ne szolgálja! Ne legyen állattá érzéki vágyaiban és indulataiban, hanem legyen a teremtés koronája a föld termése igazságos elosztásában.

A munka nem a bűn büntetése. Ezt csak azok találták ki, akik munka nélkül akarnak élni a mások munkájából. A teremtéstörténet kertelés nélkül kimondja: nem termett a föld még semmit, mert még Isten nem bocsátott esőt a földre, és ember sem volt, aki azt megmunkálja (1Móz 2,5). Jézusnak Igénkben szóló parancsa is világosan utal erre. Nem csak azokkal a halakkal akarta táplálni tanítványait, amelyeket ő tett a parázsra, hanem

ezt mondta: hozzatok a halakból, amiket ti fogtatok! Íme, itt a megoldás korunk, világunk nagy kérdésére: együtt Isten és az ember hala a világ éhségének kielégítésére.

Jöjjetek, egyetek! – szól Jézus a partra érkező és általuk, de Isten irányításával és segítségével kifogott halakkal megrakottan Jézus elé járuló tanítványokhoz. Isten világtervében az étkező és nem az éhező, a munkájával élelmet szerző és nem a más munkája veritékével szerzett vagyonban dúskáló ember van. Így lesz Isten parazsán, Isten értünk égő szívében a hal és a kenyér úgy szétosztott világtáplálék, hogy mindenkinek egyformán jusson belőle. Ez nem a „mennyei emberi élet képlete”, hanem a földön élő! Ha hisszük és elfogadjuk, hogy Isten hív: Jöjjetek, egyetek! – úgy hálás szívvel visszük magunkkal Isten asztalához, a partra, az Isten élesztette parázs mellé testvéreinket, mindenki a maga Ábelét, és visszük magunkkal azt, amit mi fogtunk ott, ahol Isten meggazdagította a vizet. Ámen.

Kölcsey Ferenc

Parainesis Kölcsey Kálmánhoz

(Részlet)

Azokban ismerni a jót könnyebb, mint követni; sőt még az sem nehéz, hogy némelykor jó, vagy éppen nemes tettet vigyünk véghez: de egész életedet meghatározott elv szerént intézve, soha sem tenni mást, mint a mit az erkölcsiség kíván, s még akkor sem, midőn haszon, bátorlét, indulat heve, vagy szenvedelem ereje másfelé ragad: ezt hívják erénynek. És ez sokkal nagyobb, sokkal dicsőségesebb kincs, mintsem birtokába hosszú igyekezet nélkül juthatánk. Még se hidd azt rendkívül fáradságosnak. Mert valamint hosszú út vezet a tudomány magasb polcára, de a léleknek naponként újabb ismerettel gazdagulása annak fáradsalmait kedvessé teszi: úgy a rény pályáján a haladás önérzése, a szívnek mindég nemesb vonásokkal ékesülése, s az a mondhatatlan édes jutalom, mit minden jó tett önmagával hoz, virágokat hintenek. Sokan nevezék e pályát tövisesnek; de higj nekem: az embert életében sokszor éri szerencsétlenség, jót és gonoszt egyformán. A különbség csak az: mert a gonosz úgy nézheti azt, mint büntetést, mely őt leveri; a jó pedig, mint történetesen keresztülfutó szélvész, melynek az ő lelkén hatalma nincs. Azért élted minden órájában tisztelettel és szeretettel fordítsd a rény felé tekinteteidet; soha ne mulassz el egy alkalmat is, melyben jót tehetsz; s ha a tett némelykor pillanatnyi haszonnal s kívánságaidal ellenkeznék: szoktatsd akaratodat, hogy rajtok győzedelmeskedjék. Így fogsz a pályán lassanként és észrevétlen akadály nélkül járhatni; így fog a szép és jó szerelme benned örökre hervadatlan virággá kifejlenni; így fogsz oly erőre juthatni, hogy egykor nagyot is mívelj, korodra s a jövődre munkálj, s társaid körében tisztelet és szeretet jelenségei közt említettessél meg.

Anyák napjára

Czapfalvy József

Szülők és gyermekek

Alapige: Efézus 6,1.4

Bibliaolvasás: Efézus 6,1–10

Az évezredek per, amely az apák és fiak, az anyák és leányok között mindig megvolt, valószínűleg még sokáig meglesz, talán sohasem éleződött ki annyira, mint a mi nemzedékünk életében. A szülők amiatt panaszkodnak, hogy gyermekeik tiszteletlenek, engedetlenek, szófogadatlanok. A gyermekek viszont azzal vádolják szüleiket, hogy önzők, hatalmaskodók s nem akarják a változott világ követelményeit megérteni.

Miért van ez így? Azért, mert a szóban forgó esetekben legtöbbször hitetlen szülők és hitetlen gyermekek állnak egymással szemben. A nemzedékek közötti mély szakadékot csak hívő szülők és hívő gyermekek tudnák áthidalni. Olyan emberek, akik akár szülők, akár gyermekek, az Isten fiai és leányai – akik egymást nem ócsárolják, hanem kölcsönösen megpróbálnak az Isten Lelkének világossága s Igéjének vezetése mellett egymás javára és boldogítására élni.

A mostani anyák napján az Igének határozott utasítása van úgy a szülők, mint a gyermekek számára. A szülőknek az Ige ezt mondja: „Ne ingereljétek gyermekeiteket, hanem neveljétek azokat az Úr tanítása és intése szerint.”

I.

Mivel lehet a gyermekeket ingerelni?

Talán legjobban a szülői önzéssel. A gyermek, aki természeténél fogva szintén önző, magának akar biztosítani a családban minden előnyt. Mikor felserdül, önzése életigenléssé válik. A fiatalsága felduzzadt energiái szeretnének kirobbanni, utat törni, szabadon érvényesülni. Ezt a kítőző érvényesülési vágyat semmi sem korlátozza és ingerli annyira, mint az olyan szülők önzése, akik úgy néznek gyermekeikre, mint a befektetett tőkére, akiktől elvárják, hogy mivel nekik hosszú időn át csak gondot és költséget okoztak, mikor munkaképesek lettek, egy darabig nekik segítsenek, keressenek, hogy így törlesszék le – lehetőleg kamatostól – az adósságot.

Hány keserű élettragédia származott a múltban abból, hogy a szülők túlzott igényeket támasztottak felnőtt gyermekeikkel szemben, a vagyonból viszont semmit sem akartak nekik adni. Emiatt meggyűlöltek a szülőket, s alig várták, hogy sírba fektethessék őket. Micsoda nemzedékharc dúlt a két világháború között amiatt, hogy az apák körömszakadtáig ragaszkodtak pozícióikhoz, a fiak pedig még 35–40 éves korukban is állás után szaladgáltak s csak akkor jutottak felelős munkakörhöz, amikor a tetterő és alkotókészség már kiszikkadt belőlük.

Ahogy a szülők önzése ingerli a gyermekeket, az önzetlenség éppen úgy lelkesíti, neveli. Amikor a gyermek azt látja, hogy az édesanyja inkább nem alszik, de az ő ruhájának tisztának és rendesnek kell lenni, inkább éhezik, de neki kielégítően kell táplálkozni – átjárja a szívét valami csodálatos melegség, s ő is megosztja az utolsó falatját is a testvérével.

Vagy amikor a serdülő fiú azt látja, hogy az édesapja külön munkát vállalva túlórázik, csak hogy ő magasabb iskolába járhasson s rendes ruhába öltözhessék – belőle is kítőr a cselekvési vágy, valahogy ő is könnyíteni akar szülei sorsán.

Valaki azt mondhatná, lehet, hogy ez így van, de én arra is tudok példát, hogy a szülői önzetlenség se éri el mindig a célját. Egy édesapa szétosztotta a vagyonát még

életében gyermekei között, s mégsem volt semmi becsülete fiai és leányai előtt, míg végül a szegényházban nagy nyomorúságban halt meg. Tudom, hogy vannak ilyen szomorú esetek is. De azért, hogy vannak gonoszlelkű, hálátlan gyermekek, nem tételezem fel, hogy az én lányom is ilyen legyen. Ha szeretem őket és bízom bennük, akkor remélem, hogy a szeretetem és bizalmam bennük is hasonló érzést fakaszt, mert a szeretet és bizalom olyan erő, amely ellenállhatatlanul nemes tettekre nevel.

Ugyanez a helyzet a szülői hatalom és tekintély kérdésében is. Kell a szülői hatalom és tekintély, kell a határozott szülői irányítás is. Szükséges, hogy az ember már gyermekkorában megszokja az engedelmisséget. De ha a családfő csak azért parancsolgat, hogy a hatalmát fitogtassa, visszaél a helyzetével, zsarnok lesz belőle, a szülői zsarnokkodás pedig nem engedelmes gyermekeket, hanem lázadó rabszolgákat nevel.

A szülői hatalom érvényesítése soha ne legyen zsarnoki önkényeskedés, hanem rendre és fegyelemre oktatás és a felelősségre való nevelés eszköze. Az okos szülő a serdülő gyermekeinek nem azt mondja: „álljatok félre, ti még tacskók vagytok, nem értetek semmihez”, hanem ezt: Maholnap már ti is felnőttek lesztek, tanuljatok meg hát önállóan gondolkodni, a saját lábatokon járni s a rátok bízott feladatot felelősséggel átérezni.

A serdülő fiúkból semmi sem tudja úgy kiváltani a dacos makacsságot, mint az, ha hatalomfitogtatást éreznek ki a felnőttek szavaiból – viszont semmi sem tudja úgy lelkesíteni őket, mint ha megérik, hogy szüleik és felelősök bízhatnak bennük, sokat várnak tőlük s képesnek tartják őket nagyobb feladatok elvégzésére is.

Ti szülők, ne ingereljétek gyermekeiteket, hanem neveljétek őket az Úr tanítása és intése szerint.

Mózes a zsidó népnek azt parancsolta, hogy a törvény summáját, a Tízparancsolatot szögezzék ki az ajtófélfára, szíjjazzák fel imádkozás idejére a homlokukra és a karjukra, hogy mindig a szemük előtt legyen az Isten rendelése.

Jézus nem követeli övétől ezt a külsőséget, ellenben szívükre köti a lényegét, hogy ő nem a törvény eltörlésére, hanem annak betöltésére jött, s azt is megmondja, hogy a törvény betöltése: a szeretet.

A nevelés parancsát is csak szeretettel lehet eredményesen betölteni. A szeretetteljes nevelői munkát azonban igen korán meg kell kezdeni.

Nem lényegtelen, hogy az édesanya milyen lelkülettel fogan méhében. Milyen érzülettel hordozza áldott terhét, s hogy imádkozva vagy átkozódva szüli-e gyermekét.

Nem lényegtelen az sem, hogy milyen lelkülettel hozza vagy küldi gyermekét kereszteléskor az Isten házába. A hívő édesapa és édesanya, aki gyermekét Isten drága ajándékának tekinti, boldog, ha a keresztelőkön maga is részt vehet. Az öröm és hála érzése sugárzik arcáról, mikor gyermekét az Úrnak ajánlja, hitben való nevelésére fogadást tesz, s földi és mennyei sorsát a mennyei Atya kezébe teszi le.

Nevelni legjobban tehát példaadással lehet. A nevelés titka éppen az, hogy az egyik élet folytonosan hat a másikra. A gyermek is áhítattal figyel a felnőttekre, s utánozza azoknak minden cselekedetét. Az első hasadás lelkében akkor támad, amikor rájön, hogy a felnőttek nem mindig azt mondják, amit cselekesznek. Őket küldik például a templomba, de jómaguk számára nem veszik komolyan a harang hívogatását. Esténként őket imádkozni tanítják, de napközben átkozódást, talán káromlást is hallanak tőlük. Nincs fájóbb kiábrándulás, mint amikor a gyermek rájön arra, hogy a felnőttek becsapták őket, nem mondtak nekik igazat.

És ha már a kisgyermeket is példaadással lehet a legjobban nevelni, még inkább áll ez a serdült korúakra; ezekre semmi sincs olyan romboló hatással, mint a kegyes beszéd mögött álló hazug, romlott élet. Viszont semmi sem hat olyan építőleg, mint az olyan beszéd, ami mögött becsületes élet és a meggyőzés komolysága áll.

II.

Az eddigi figyelmeztetés a szülőknek, illetve a felnőtteknek szól. Lássuk, mit mond az Ige a gyermekeknek: „Ti gyermekek, fogadjatok szót szüleiteknek az Úrban.”

A gyermek nemcsak azért kötelezett a szülőkkel szembeni szófogadásra, mert azok mindig javát akarják, hanem azért is, mert ők az Isten választott eszközei helyes nevelésük érdekében. A jó gyermeknek úgy kell tekintenie az édesapjára és az édesanyjára, mint akit Isten rendelt melléje, hogy az ő örökkévaló akaratának végrehajtója legyen a családban.

Istennek köszönheted, testvérem, az édesanyádat. Sokat gondold arra, hogy mennyi aggodalommal, fájdalommal és reménységgel szült és nevelt téged. Míg tehetetlen kised voltál, azért nem haltál éhen s azért nem vett meg az Isten hidege, mert volt valaki, aki Isten akaratából melletted állt, aki tudott s akart érted dolgozni, s ha kellett, az éjszakákat is nappallá változtatni, aki tudott kenyeret adni, ruhát varrni, simogatással és fegyelmezással bölcsen nevelni.

Hogy mennyi gondból, fájdalomból, imádságból és reménykedésből sűrűsödik össze az édesapai és édesanyjai hivatás, azt minden gyermek csak akkor fogja megtudni, amikor Isten akaratából majd ő lesz édesapává, édesanyává. Amikor majd az ő pajkos gyermekét fenyegeti a száguldó autó kereke, amikor majd neki kell rettegni a szabad vízben fürödni szokott engedetlen gyermekéért, amikor majd az ő fia vagy leánya lesz súlyos beteg, akinek gyógyulásával nem biztatnak az orvosok, amikor majd ő fog virasztani könnyes szemmel s remegő szívvel a gyermeke betegágya mellett ilyen könnyörgéssel: „Uram, inkább rám rakd ezeket a kínzó fájdalmakat, inkább az én életemet vedd el, csak ő tudjon még egyszer mosolyogni, csak az ő arcáról tűnjenek el az életerőt emésztő lázrózsák.”

Fiúk és leányok, soha ne felejtsetek, hogy az édesanyátok vagy az édesapátok reszkető keze nemcsak egy-egy öreg, az életút nagy részét már megjárta férfinak vagy nőnek a keze, de az Isten felétek nyújtott karja is, mellyel védett, nevelt és emberré tett titeket. Ezeket a kezeket annál gyöngédebb szeretettel kell megsimogassátok és megcsókolgassátok, minél inkább érzitek, hogy azok a kezek már nagyon reszketők és erőtelenek.

Azok a fiúk és leányok, akik méltók a keresztyén névre, ezen a napon így néznek szüleikre, különösen az édesanyjukra, és ha százszorta gyöngédebbek, nyűgösebbek, egyszerűbbek, sőt! együgyűek volnának is, mint amilyenek, akkor is hálával, tisztelettel és szeretettel tekintenek rájuk.

Hálával, mert Isten után mindent nekik köszönhetnek. Ha erős a karjuk, akkor az izmos kart. Ha vág az eszük, akkor a csillogó értelmet. Ha meleg a szívük, akkor a lelki gyöngédséget.

Az igazi hála mindig tiszteletben és szeretetben nyilvánul meg. Ez kijár a fehér hajnak, a tapasztalt öregségnek, de sokszorosan kijár az édesapának és az édesanyának.

Aki nem tiszteli és nem szereti szüleit, azt a gyermekei sem fogják tisztelni és szeretni. Aki lenézi szüleit, önmagát csúfolja meg. Aki megtagadja szüleit egyszerűségük vagy szegénységük miatt, az önmagát becsteleníti meg.

Csak pogány szülők és gyermekek átkozhatják egymást. A hívő szülők megáldják gyermekeiket, s a hívő gyermekek is tisztelettel és szeretettel koronázzák szüleiket.

Amely társadalomban Krisztus csak cégér, abban felfalják egymást az öregek és a fiatalok. De amelyik társadalomban Krisztus az életvezér, abban megbecsülik egymást. A szülőkben megáldatnak a gyermekek, s a gyermekekben megáldatnak a szülők.

Őszintén kívánom, hogy legyen az idei anyák napján az Igének minden tanítása maradandó úgy a gyermekek, mint a szülők szívében. Ámen.

Mennybemenetel ünnepére

Hegedűs Loránt
Budapest, Magyarország

A Feltámadott végrendelete

Alapige: Máté 28,18–20
Bibliaalvasás: Róma 8,1–14

Haldoklók végrendeletéről sokszor hallottunk már. Tudjuk, hogy nemegyszer egyéni, családi, sőt uralkodói halotti végrendeletek esetén országok, népek sorsa dőlhet el, emberek és közösségek életpályája vesz új irányt ilyenkor. Még elítélt bűnösök végső kívánságát is illik teljesíteni. – De most a Feltámadott végrendeletkezik, nem a halál, hanem az élet jegyében, isteni üdvözítő, végérvényes akarattal. Az összegyülekezeten át érkező végakarátának meg nem hallgatása mondhatatlan veszteségünk és végső veszedelmünk lehet, meghallgatása és követése pedig örök élet.

1. E végakaratóban Jézus hatalmát megbizonyítja felettünk

Ha nem ő mondaná, nem lehetne elhinni, ha ő mondja, nem lehet nem elhinni: „Nékem adatott minden hatalom...”

A feltámadott teljhatalma és mindenhatósága egészen más természetű, mint az evilági hatalmak, mivel Isten és minden, ami isteni és örökkévaló, az „egészen más” kategóriába tartozik. Jóllehet Istennek volna hatalma egy pillanat alatt megsemmisíteni minden gonoszt és azonnal diadalra juttatni az ő országát. De ez nem az ő országának a természete, és nem fér össze örök szeretetének lényegével. A konkoly azonnali kitépése, még ha angyalok csinálnák is – a kereszthaláltól megvédő tizenkét sereg angyalainak elküldése –, a keresztről leszálló és ott meg nem haló Megváltó azonnali ítélettartása Isten megváltó irgalmának gyökeres ellentétét jelentené. Ily módon az ellenhatalmat megsemmisítené, de nem győzné meg. Isten úgy győzi le a gonoszt, hogy számára úgy ad teret, hogy a Sátán a maga gonoszságának mélységeit a Krisztus kereszthaláláig feltárja, és hogy vélt győzelme döntő vereséggé váljék. Így lesz az isteni leveretés döntő és végső győzelemmé. Amikor Isten gyermekeit a Sátánnak – Isten engedélyével – sikerül térdre kényszerítenie, akkor derül ki, hogy az egyház térdeire hullva a legerősebb. Mikor térdre roskadunk, erősebbek vagyunk, mint állva vagy karunkat harcra emelve.

Neki adatott minden hatalom mennyen: azaz a láthatatlan világban, melynek erőit mi külsőleg sorsszerűen, belsőleg lelki-szellemi ihletésképpen szoktuk megtapasztalni. Sem élet, sem halál, sem magasság, sem mélység nem akadályozhatják meg, hogy bármilyen jó- vagy balsors, bármilyen örvendetes vagy szomorú lelki tapasztalás bennünket a Krisztus képére formáljon. Hiszen „akiket ő eleve elrendelt, azokat el is hívta, hogy azok az ő Fia ábrázatához hasonlatosak legyenek” (Róm 8,29). Így készül és közeledik hozzánk a teljes Krisztus-uralom, Isten országának végső diadala.

De neki adatott minden hatalom a földön is. A menny a legegységesebb és legszemélyesebb isteni szeretet erőivel körülöleli és át- meg átjárja a földet. Azért a krisztusi életerők úgy uralják és irányítják a földi életet, mint a mágneses erővonalak az iránytűt és az óceánjáró hajók útját. – Lehet, hogy egy iránytű alá helyezett vasdarab vagy a hajó saját vastömege hamis irányba téríti az iránytűt, és egy hajón, egész hajóhadon megszünteti a mágneses erővonalak uralmát, a legfelsőbb Úr türelmét kihasználva. De ezzel csak tévútra visz, életveszélybe sodor, jéghegybe és egymásba ütköztet, halálfiává tesz.

Térjünk vissza és meg a láthatatlan örökkévaló krisztusi szeretet uralma alá, mert csak így lesz miénk az élet.

2. E végakaratóban Jézus parancsát szívünkben elhelyezi

Egységes világmissziói parancsának négy mozzanata van.

Az első mozzanat így hangzik: „elmenvén”. Már néhányszor kiküldte tanítványait kisebb szolgálatok és nagyobb missziói munkák végzésére. Gondoljunk a 70 tanítvány útnak indítására. De most először szól hozzájuk a világtávlatú küldetés parancsa, mely minden népekhez küldi őket. A tanítványság és a hit Ábrahám óta szent vándorlétet, állandó vitetést, másokhoz eljuttatandó bizonyoságtételt, a küldetésben való állandó továbbhaladást jelentett. „E földi pusztaságban megállni nagy veszély.” Ki kell mozdulni a magunknak való életünkéből, és Krisztus szeretetével fel kell keresni a másik embert.

A második mozzanat szerint: „tegyetek tanítványokká minden népeket”. A bevezető, örökkévaló trónra lépést jelző hatalmi szó után az lenne a természetes, ha a mennyei király alattvalóivá kellene tenni a népeket. De itt Jézus életének, halálának és feltámadásának szellemében tanítvánnyá tételről van szó. A tanítványok a világ világossága. Mikor már mindenkinek hirdették az evangéliumot, akkor jön el a vég (Mt 24,14). Ez Isten országának királyi menetrendje a tanítvánnyá tételen át. Tanítvány az, aki Mesterét követve járja az élet útját, mint a tizenegy tette Jézus életében. Az ő kis körük most mérhetetlen nagyra tágul. Az ószövetségi választott nép fogalma is újszövetségi, minden embert magában foglaló választott nép fogalmára változik át. A Jézus Krisztus követéséről szóló üzenet és felhívás mindenki előtt elhangzik. A tanítvánnyá tétel alkalmával nem kultikus beavatás megy végbe, hanem életközösség támad Mester és tanítvány között a Mester vezetésével. Mert Jézus Krisztus nem új vallást hozott, hanem új életet (Bonhoeffer). A harmadik mozzanat a keresztelés parancsa, mert muszáj hitelesen megpecsételve tudni azt: kinek a tanítványává lesz az ember. – A legelső – eusebiusi – változat szerint a jézusi szó így hangzott: „az én nevemben”, mert a Krisztustól küldött Lélek vezetheti a megkereszteltet mindvégig a Fiú útján az Atyához, aki a Fiút és a Szentlelket küldte és küldi. A megkeresztelt pedig az, akinek a nevére, illetve nevében megkeresztelték.

A negyedik mozzanat: a tanítás és intés parancsa. A szeretetnek, a keresztelés elfogadásának döntése után, „mind jobban-jobban bővölködni kell ismeretben” és engedelmességben. Ismerni kell a legkisebb, Jézus által adott parancsokat is (Mt 5,19), és nem saját erőből, hanem a Jézus Lelke által, a szellemükben kell járni. E parancsokat tanítani döntő missziói feladat. A tanítás: a Krisztus követőivé lett tanítványok vezetése az Ige által. Ha a tanítvánnyá tétel előtt az Ige heroldok, királyi követek toborzó szózata volt, mely döntésre hív, a király sereggyűjtésébe szólít, most a döntés után a tanításban hitmélyítő, lelkigondozói, intő és vigasztaló szóként kell elhangzania. A tanítványok ennek az evangéliumi tudománynak tanítómesterei, mikor a Hegyi beszéd parancsait továbbadják, mint Mózes a Tízparancsolatot, melyet most Isten a szívekbe akar beírni, mint az ő országának alaptörvényét, örökkévaló alkotmányát.

Ám e parancsok teljesítésének ábecéje az, hogy bár embereknél ez lehetetlen, de Istennél nem. Ezért e parancsokat betetőzi és megelőzi, körülöleli és áthatóan átjárja az isteni ígéretek jézusi összpontosulása.

3. E végakarata szerint Jézus ígéretével mindvégig velünk marad

Az „íme” = „nézd” kitétel mindig valami különösen figyelemre méltó tényre vagy aktusra vonatkozik, melyet nem szabad meg nem látni, szem elől téveszteni.

Ez a legfontosabb aktus, az isteni jelenlét krisztusi ígérete. A „ne félj, mert én veled vagyok” (Ézs 43,1) ószövetségi szava minden előfordulási helyén az ószövetségi Isten név: „ehje aser ehje” = „jelen leszek, úgy, ahogyan jelen leszek” esetenkénti aktualizálása volt, az Isten kegyelmes akaratának szuverén szabadsága szerint. De most a feltámasztott Krisztusban az esetenkénti aktualizálás helyére a mindennapi kegyelmes isteni jelenlét állandóságának ígérete került! – „Én veletek vagyok”, és bennem, az Immanuelben Isten mindig veletek van. Ezért tarthatjátok meg az én isteni erőmmel a parancsolatokat, mert amerre ők küldenek benneteket, arra már régen vonzott és vitt az én kegyelmes ígéretem. Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek, de ha az enyémekek vagytok, minden a tiétek, mert én Istené vagyok, én beteljesítem munkámat „a világ végezetéig” – az örökkévalóság teljességének kezdetéig. Ámen.

Sepsy Károly

Krisztus nélkül vagy Krisztussal?

Alapige: Filippi 3,20

Bibliáolvasás: Apostolok Cselekedetei 1,1–11

A mennybemenetel ünnepe – rossz elnevezéssel áldozócsüörtök – nosztalgiaillatú ünnep. Valamiféle veszteségtudat hatja át: Jézus Krisztus nincs itt többé – elment. Jó lenne, ha ezt a negatív érzést a győzelemtudat váltaná fel: Jézus Krisztus az Atya jobb-ján ül és dicsőségesen uralkodik. Meg a bizonyosság: mi hozzá tartozunk, ha távol van is tőlünk. Meg a felelősség: mi visszavárjuk őt, s ennek megfelelően élünk. A mai áldozócsüörtöki kérdés így hangzik: Krisztus nélkül, vagy Krisztussal? Nyilvánvaló a kívánatos válasz: nem Krisztus nélkül, hanem Krisztussal!

Ne vesztegessünk időt arra, hogy mit jelent a Krisztus nélküli áldozócsüörtök. Így nagyon nyomorúságos lenne hitünk és az életünk. Arra koncentráljunk: milyen a Krisztus-hittel teljes áldozócsüörtök? Erre a kérdésre Igénk alapján három szóval válaszolhatunk: Bizonyosság – reménység – felelősség.

1. Kihez tartozunk? „A mi országunk a mennyekben van.” Vagyis a mennyben van polgárjogunk – írja Pál a filippi gyülekezetnek. Ebben a városban ezt nagyon jól értették, mert Filippi római kolónia volt. A római birodalom határszélein – a mi Pannóniánkban is – kiszolgált katonákat, nyugdíjas állami tisztviselőket, házzal, birtokkal jutalmazva telepítettek le. Itt latin volt a nyelv, az öltözék, a szokások, római volt a jog. Római polgárjoguk volt, amit a helyi lakosok is megkaphattak. Így volt római polgárjoga a társusi Pál apostolnak is. Sok ezer kilométerre ezek az emberek mégis rómaiak voltak, a központjuk Róma volt. Ez védte, tartotta, biztosította őket.

Erre utal levelében Pál: a hívők a földön lagnak, de a menny az igazi hazájuk. S Jézus mennybemenetele nem árvaságukra, hanem éppen erre a mennyei polgárjogra emlékeztet bennünket. És előttünk véletlenül sem kétséges, hogy Krisztushoz tartozunk: ő a miénk, s mi az övéi vagyunk. A végeken, a határszéleken is, az élet mélyén is védett állampolgárai vagyunk Isten országának. Képviselőnk, védelmünk csak általa és önála. Ez a bizonyosságunk! „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket e világból, hanem őrizd meg őket a gonosztól!” (Jn 17,15) Ez a mi mennyei állampolgárságunk titka és lehetősége.

Pál felrója levelében, hogy „sokan járnak másképpen, sirva mondom, hogy ők Krisztus keresztyének ellenségei”. Ilyen a rosszul sikerült, elfelejtett vagy félreértett áldozócsüörtök. A Krisztus nélkül maradt keresztyén, az igazi hazájáról elfeledkezett állampolgár. A „hon” szempontjából olyan, akár az ellenség. – „Ne dobjátok el bizodalmatokat” – emlékeztetek mennyei honpolgárságotokra, forrósodjék át és erősödjék

meg szívetek, húségetek a Krisztus iránt. „Mi módon menekedünk meg, ha nem törődünk ily nagy idvességgel?”

Ugyanakkor mi ezt a mennyei hazát képviseljük itt a földi életben: küldetésünk van: a Krisztus szeretetét, a Krisztus indulatát és a Krisztus áldozatát kell teljesítenünk. Itthon érezzük magunkat, helyünkön vagyunk ebben a világban, mert Krisztusunk ide, éppen ide küldött el minket szolgálatra: „lesztek nékem tanúim”! Ez a bizonyosságunk.

2. Itt e földön nem valamilyen magunkra hagyatottságban, hanem „reménységben” élünk. Reménységünk a megtartó, az üdvözítő Krisztus. Ezt az Úr Jézus Krisztust várjuk! Ha megkérdeznénk sok hívőt: mire várnak? – természetes feleleteket adnának: új eget és új földet várunk; várjuk az igazságot, várjuk az örök üdvösséget. A mennyei Városra várjuk. Pál apostol nem valamit, hanem valakit vár, magát az üdvözítő Úr Jézus Krisztust várja. Ezen a néven – Üdvözítő – ritkán nevezi Pál az Urat. Itt miért nevezi annak? Mert a hívők az Üdvözítőbe vetett hitükből élnek. Az Üdvözítő nyitotta meg előttünk az utat az üdvösségre: életét adta értünk a kereszten, vállalta a halált értünk, a sírba szállt értünk, de feltámadott, a mennybe ment s megnyitotta számunkra a mennyet. Sőt, a jövőben dicsőséges dolgokat művel velünk: elmúló, nyomorúságos testünket diadalmas, dicsőséges testté változtatja titokzatos, hatalmas munkájával. Mi mindent megteszünk, járjuk a kórházakat, marékkaal vesszük a gyógyszerzt, kínozzuk, gyötörjük szegény testünket, megmenteni mégsem tudjuk. Krisztus erejének a hatása csodát művel velünk: a mulandó helyett örök lesz a test, a gyalázatos helyett „dicsőséges”. „Hála az Istennek, aki a diadalmat adja nekünk a mi Urunk Jézus Krisztus által!” Ez a diadal, ez a mi reménységünk.

3. Áldozócsüörtök készenlétre, várakozásra, a mennybe ment Krisztus visszavására késztet. És ebben van áldozócsüörtök felelőssége számunkra. Az igazi hívőknek nemcsak nagyszerű életmódjuk van, hanem nagyszerű várakozásuk is. Még csak nem is úgy, mint az egykori római kolóniák lakói, akik ott a végeken várták a császárt, hogy majd ünnepi pompában egyszer végigvonul városuk utcáin és rájuk is fény sugárzik, akik ehhez a császárhoz és birodalmához tartozó polgárok. Ők az Üdvözítőt várják, az élet Urát, aki felment az égbe és ott uralkodik dicsőségben, örökkön-örökké. Úgy élnek tehát, mint akik megjelenésére várnak, mint akik őt várják. Úgy végzik küldetésüket, úgy alakítják életüket, úgy rendezik gondolataikat, mint akik eléje készülnek. Felelősen élnek – „az Úrnak élnek”. „Mert ha élünk, az Úrnak élünk, s ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk.”

Ilyen az áldozócsüörtöki bizodalom – reménység és felelősség. „Bizony hamar eljövök” – mondja Jézus. „Bizony jövel, Uram Jézus” – imádkozza a gyülekezet. Ámen.

Pünkösdi prédikációk

Borbáth Dániel

A megelevenítő Úr

Alapige: Apostolok Cselekedetei 2,32–41

Bibliaalvasás: Efézus 2,1–7

A negyedik század végén a nevezetes konstantinápolyi zsinatra azért gyűltek össze az atyák, hogy a Szentlélekről szóló vallástételünket megfogalmazzák. Ezt az egyetemes hitvallást vallja évszázadok óta a mi református egyházunk is. Ennek első mondata így hangzik: „Hiszek Szentlélekben, a megelevenítő Úrban.”

Alapigénk is ezt hirdeti: Szentlélek megelevenítő Úr, megújító hatalom, életet adó erő. Megváltoztatja azt az embert, akit megragad. Nem a halál, a romlás, hanem az élet nyilvánul meg az ilyenek tetteiben.

Textusunk alapján négy mozzanatát láthatjuk Szentlélek e megelevenítő tetteinek.

I.

Jeruzsálemben vagyunk. Jézus Krisztus feltámadása után ötven nap telt el. Sokan gyűltek össze az aratás nagy ünnepére. Bizonyára többen emlékeztek arra, mi is történt itt ötven napja. Amint Jézus tanítványai is egy akarattal együtt voltak, sebesen zúgó szél zaja hallatszott, mintha szélvész lenne. Olyant láttak, mint eddig még nem. Libegő lángocsák szálltak alá. Megérintette vállukat egy-egy, s aztán eltűntek. Azt érezték, mintha tűz érintette volna szívüket. Ujjongva, örömmel elkezdtek beszélni s egybekapcsolódtak az ünneplő sokasággal. Mikor csodálkozva kérdezték sokan, mi ez az ujjongó, boldog beszéd, melyet mindenki a maga nyelvén hallott, Péter elmondta nagy prédikációját. Legjelentősebb mondatait alapigénkben olvastuk. E beszéd, miután megmagyarázta Szentlélek kitöltetését, a Jóel próféta által ígért nagy eseményt, Jézus Krisztusról szól, akit megfeszítettek, és akit az Úr feltámasztott, s mint mennybement, dicsőséges Urat jobbára ültette. Az egykor tagadó, síró Péter szavai erőteljesek. Tűz és hatalom árad belőlük. Nem mindenki tud így beszélni. De az előzetes esemény, a Szentlélek kiáradása mindent megértet. Íme, itt Péter, a megelevenedett ember beszél. S amíg beszél, megindul a Szentlélek megelevenítő munkája.

Szentlélek megelevenítő tettei a prédikációval kezdődnek. Isten olyan hatalmat ad az Igének, hogy nem is a hirdető apostol szól csupán, hanem úgy van, amint Jézus ígérte: „Nem ti vagytok, akik szóltok, hanem a ti Atyátoknak. Hanem az, aki szól tibennetek” (Mt 10,20). Mikor Isten Szentlelke kiárad, ilyené lehet a gyenge ember is mint igehirdető. Szentlélek és az Ige együtt munkálkodnak. Igehirdetésünket használja fel ma is az Úr megelevenítő munkájában.

Tulajdonképpen mi is a megelevenítés? Olyan világosan mondja el ezt Pál apostol az Efézusi levél mai istentiszteletünkön felolvasott részében, mely így kezdődik: „Titeket is megelevenített, akik holtak valátok a ti vétkeitek és bűneitek miatt, melyben jártatok egykor e világ folyása szerint.” A halottakat kell megeleveníteni. Kevés ember látja meg önmagáról azt, amit itt Pál mond. Testben él, mozog, tevékenykedik, s mégis ez illik reá: holt. Halott a bűn és a vétek miatt. A halál az élettől való elszakadást jelenti. Olyan hatalom uralkodik felettünk, mint a levegőbeli hatalmasság, mely elszakít az élet forrásától. Ez a bűn. Akit a bűn megragad, az olyan, mint a tövéről levágott virág. Még látszanak szirmai, még illata is van, de rövid idő múlva elfonnyad. Az ilyen elszáradt, hervadt virágot szemétre vagy tűzre vetik. Jézus a tékozló fiú példázatában mondja erről a fiúról,

hogy meghalt és feltámadott, elveszett és megtaláltatott (Lk 15,24). A bűnös halott Isten világa számára, mert elszakadt az igazi élet forrásától. Pál szerint ez a halott úgy forgolódik a testi kívánságokban, mint az engedetlenség fia. Nem tétlenül, mozdulatlan, hanem éppen a rosszban „forgolódik” és a halál illatát árasztja (2Kor 2,16). Az, aki Krisztusra néz, mint Pál, az az Isten Igéje hirdetését úgy hallja, mint a hitvallásainkat fogalmazó reformátusaink. Isten Szentlelke az Ige által megvilágosít és megtanít az igazságra. A megelevenítés kezdete a Krisztusra mutató, őt nekünk adó prédikáció. Milyen igazi példa erre Péter pünkösdi beszéde. Meggyőzően mondja, hogy Úrrá és Krisztussá tette Isten azt a Jézust, akit megfeszítettek.

Luther egyszer az evangéliumot olyan aranykincshez hasonlította, mely valahol el van ásva a földben. Ki kell ásni és szét kell osztani. Ezt teszi Szentlélek. Előhozza, megeleveníti azt, amit Jézus mondott. Az evangélium ajándékait elfogadók azt veszik észre, hogy új élet munkálkodik bennük. Így elevenednek meg. Pünkösdkor arra indít és kötelez Szentlélek, hogy vegyük elő az elásott evangéliumot s prédikáljuk azt. Hirdessük magánbeszédeinkben is.

II.

„Ezeket mikor hallották, szívükben megkeseredének.” Ez a Péter beszédének hatása. Ez a második lépés életünk igazi megelevenítésében. A jól elmondott és jól megfigyelt prédikációnak hatása van. Szentlélek nemcsak a prédikáló Péter életét elevenítette meg, hanem a hallgatókét is megeleveníti. A gyülekezet, mely hallgatta e beszédet, megdöbben és megkeseredett. Figyeljük csak meg: az igazi prédikáció nem csak a fülig és az értelemig jut el, hanem a szív mélyéig. A megkeseredés szívünk megnyilatkozása. A Zsidókhhoz írt levél Isten Igéjéről ezt mondja: „Az Istennek beszéde élő és ható, és élesebb minden kétélű fegyvernél, és elhat a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig, és megítéli a gondolatokat és a szívnek indulatait” (4,12). Ez történt a pünkösdi sokasággal. Mint kétélű kard járta át szívüket Péter prédikációja. Azért voltak megilletődve, megdöbbenve, megkeseredve, mert fájt nekik, hogy vétkeztek Krisztus ellen. Hiszen lehettek ott olyanok is, kik a feszítést megett kiáltották. De lehettek, akik hű tanítványként követték. Lehettek olyanok, akiket meggyógyított sántaságukból, vakságukból s más bajaikból, s most mind azt mondják magukban: gyáva voltam, nem szóltam s így árultam el hálátlanul. Joggal keseredhettek meg ezek. A kép, mely e „megkeseredének” kifejezés mögött a görög nyelvben felfedezhető, az, mikor az éles tőr, mely a szíveket átszúrja, valóban átmegy a szíven. Ez a szívbeli fájdalom a valóságos kín a seb érzése nyomán, ez az a megkeseredés, melyet a Biblia valóságos fájdalomnak, szívbeli gyötremnek tart. Ez a Zsidókhhoz írt levél szerinti kétélű fegyver az Ige.

Kálvin ezzel kapcsolatosan ezt mondja: „A bűnbánatnak az a kezdete, s az az első lépés Isten felé, ha bűneink miatt szomorúságot érzünk, s ha a szenvedés érzése sebet üt rajtunk. „Dávid az összetört lelket és alázatos szívet áldozatnak mondja, mely kedves Istennek.”

Atyámfiai, pünkösdi gyülekezet, nem azért nincs megelevenedett életünk, mert mi nem jól hallgattuk és hallgatjuk Isten Igéjét, nem jól olvassuk otthon a Bibliát. Igaz, a magunkba szállás bűnbánata szükséges. Vegyük észre, azért ad az Úr pünkösdtől évről évre, hogy legyünk megelevenedett, kedves gyermekei. De nincs megelevenedés igaz megkeseredés, fájó seb nélkül. Isten szeret, meg akar újítani, de csak bátor, őszinte bűnbánók tudják útját követni. Halódó életünk a pünkösdi lélek fuvalmára ma is megújulhat. De hadd halljuk még egyszer: nincs megelevenítés igaz bűnbánat, mély fájdalom nélkül.

III.

Alapigénkből kitűnik, hogy ahol ez a második lépés megtörtént, ott bekövetkezik a megelevenítés harmadik lehetősége. Az igaz bűnbánatban ezek az emberek Pétertől ezt kérdezték: „Mit cselekedjünk, atyámfiai, férfiak?” Íme a megelevenítő Úrnak, a Szentléleknek munkája a bűnbánó szívben, mely mássá kíván lenni és nem akar többé rosszat cselekedni. A pünkösdi gyülekezet nem lehet közömbös. Fájdalmában új cselekvésre kell elszánnia magát, s őszintén ki kell ezt fejeznie. Ez év pünkösdjén valóságosan fel kell serkennünk a halálból, mert a megelevenítő Úr megújító hatalma áldásként árad most is felettünk a gyülekezetekben.

E szép, ragyogó tavaszi reggel nem a megelevenedésről való bizonyág? Reggeli fényben, ígéretet adóan körülvesz a megújuló természet. Virágokat, rügyeket látunk. Az új élet ajándékai előttünk. Sok munkást odaadó fáradozásra indít ennek felismerése. Isten a megújítás, megelevenítés Istene. Az egyházunknak ezt kell felismernie. Van új s van élő egyház a hitükben megújult, Szentlélekre tekintők, neki engedelmeskedni kívánók által. Ma abban az örvendetes időszakban élünk, midőn a világ keresztyéniségének öntudatos vezetői bűnbánatban és új életre vágyva keresik az új cselekvést, az olyan tetteket, melyek az első pünkösdi gyülekezeti életéhez hasonlóak. A különböző népek igazi szeretetközösségében egymásra találtak ott és akkor az egyházban. S azt látjuk, hogy egymásra találunk ma is. Az új cselekvést keresve ne maradjunk el tőlük.

IV.

A következő lépést Péter feleletéből láthatjuk. Megtérésre hívja fel a kérdezőket. Megtérés és megkeresztelkedés a bűnök bocsánatára. Aki ezt vállalja, veszi a Szentlélek ajándékát. Atyámfiai, a megtérés keresztyén életünkben azt az irányváltást jelenti, mely szerint a bűnnek, a réginek hátat fordítva, elindulunk Jézus Krisztus segedelmével Isten felé. Haza, amint a tékozló fiú tette. Aki eltéved, eltékozolja javait, ismeretlen utakon jár. A megtérő visszatér, haza tart. Háromezer tékozló fiú a megtérés, a hazatérés útján! Lelki szemekkel tekintésük át, milyen jelentős sereg ez! Milyen arcok! Egyik arckifejezésük bűneik mély fájdalmát árulja el, másik azonban a hazatérés, a megtérés örömet. Reménységük is ott ragyog az arcukon. Veszik Szentlélek ajándékát. Velük is az történik, ami megtörtént az apostolokkal, akik teljesek lettek Szentlélekkel. A megtérés nem egyetlen lépés az életünkben. Állandó folyamatnak kell lennie. De van megtérés, van olyan sereg, mely így megtérve azt cselekedte, ami a megelevenítés, a halálból az új életre való keltés emberi feltétele.

Ez a sereg az örök élet útjára elinduló hívő sereg, mely megtérése után csak az Úrra tekint. Ez a megelevenített sereg lehet a mi egyházunk is, ha csatlakozik azokhoz, kik előttünk járnak a hit és az odaáldozott élet útján. Az egyház eleven, élő sereg. Nem a kövek, nem a templom kövei, nem a szószék és nem az orgona képezi az egyházat. Ezek áldott, Istentől ajándékozott eszközök arra, hogy az igehallgatás, az ima és az éneklés által úgy megeleveníthessen Szentlélek, hogy tűzként égjen bennünk a keresztyén bizonyágtétel és a szeretetszolgálat. Mire újulunk meg? Arra az életre, melyet Jézus boldognak mondott: boldogok a lelki szegények, a sírók, a szelídek, az igazságot szomjúhozók, az irgalmasok, a tiszta szívűek, a békességre igyekezők, azok, kik háborúságot szenvednek az igazságért. A földön ilyen a megújult egyház. A mennyben pedig pálmákkal hallelujázó. Itt is szolgálja az Urat, s ott is, mint a Jelenések könyve mondja: az „ő szolgálai szolgálnak néki” (22,3).

Atyámfiai, Isten ígéretei igazak. Ilyen ígérete az, hogy a mi mennyei Atyánk sokkal inkább ad Szentlelket azoknak, akik kérik tőle, mint a földi atyák, kiktől kenyeret vagy

halat kér gyermekük. Se a földi atya, se a mennyei nem tagadja meg az ilyen életet szolgáló kérést. Ezért reménységes pünkösdöt ünnepelni. Ezért biztos választ ad imánkra az Úr, ha így énekelünk:

Új életért zendül imánk;
Isten Lelke, szállj le miránk!
Hadd hassa át a szíveket
A béke és szeretet!
Új ég, új föld úgy jön veled,
Ha szívünket megszenteled
És a népek, mint testvérek,
Szeretettel tebenned élnek;
Szentlélek, ó, jövel, jövel. Ámen.

Bustya Dezső

Szél, tűz, nyelv

Alapige: Apostolok Cselekedetei 2,1–4
Bibliaolvasás: Jóel 2,12–13.28–32

Ötven nap telt el Krisztusnak a halálból való feltámadása után. Ebből negyven nap a megdicsőült testben még a földön jelen lévő Krisztus megjelenéseinek időszaka. Az Úr fokozatosan szoktatta hozzá a tanítványokat ahhoz, hogy eljön az az időszak, amikor testben, szemmel láthatóan nem lesz többé közöttük. Aztán elkövetkezett a megdicsőülés magasztos pillanata, Krisztus bement a mennyei dicsőségbe, a tanítványok pedig visszatértek Jeruzsálembe. Itt várták be Krisztus ígéretének beteljesedését, ami a mennybemenetel utáni tizedik napon történt meg. Ezen a napon, tehát a húsvét utáni ötvenedik napon (pünkösd éppen azt is jelenti, hogy ötvenedik) küldte el Krisztus Urunk a megígért Szentlelket az apostoloknak.

Miért volt erre szükség? Embőrileg olyanformán gondoljuk, hogy egykor megjelent ezen a földön az Isten Fia. Valami hasonlíthatatlan, páratlan dolgot művelt. Ártatlan lévén, a bűnösökért szenvedett, és meghalt a keresztfán. Ezzel megszerezte az üdvösséget. Az erről szóló evangéliumot, örömmüzenetet a tanítványokra, munkatársaira bízta, ők vigyék azt el minden emberhez és néphez, a földnek végső határáig.

Úgy gondolnánk, a tanítványok tehát Krisztus utódai vagy éppen helytartói, hiszen ők folytatták a Krisztus által megkezdett nagy művet. Ha az egynáz esz emberli létesítmény volna, vélekedésünk helytálló lehetne. De látjátok, azért történt a pünkösd, hogy abból meglássuk: nem az apostolok folytatják Krisztus művét e földön, hanem Isten Szentlelke. Az apostolok csupán eszközök. És hogy alkalmas eszközök lehessenek, ezért kapják a Lelket. Alapigénk elmondja, hogyan vették az apostolok a Szentlelket, s mit művelt bennük a Lélek. Ezekben szól ma minékünk Isten üzenete.

Igénk a pünkösdli eseménynek egy emberi előfeltételéről és a Lélek hármás megjelenési formájáról és munkájáról beszél.

1. „Mikor a pünkösd napja eljött, mindnyájan egy akarattal együtt valának.” Kik? Nem csupán tizenegy férfiú. A megelőző fejezetben arról olvasunk, hogy a Krisztus nevében együtt imádkozók és az ő ígéretére várakozók száma ekkor mintegy 120 lehetett. Ebben a százhusz lélekből lehettek nők is, nemcsak férfiak, lehettek fiatalok is, nemcsak öregek. És mindnyájan egyet akartak. Nemcsak összegyűltek, de egy volt a szándék, az öröm, a reménység is. Milyen ritka dolog ez a mi köreinkben. Mutassatok nem 120, hanem csak 12 embert, aki minden dologban egyet akar. Sokszor még 2–3 embernek is

milyen nehéz mindenben egyet akarni. Még egy család keretén belül is! Még az egyházban is! Vajon nem ez magyarázza-e, testvéreim, a mi elesett állapotunkat? Nem tudunk egy véleményen, egy állásponton lenni, mindnyájan egyet akarni! Nőkérdés, nemzedéki problémák, szegények és módosabbak ellentéte, egészségesek és betegek viszonya mind-mind azért mutatják a különbözőség, az ellentét képét, mert nem tudunk mindnyájan egy akarattal együtt lenni – még a templomban sem. Amikor mi az egységet imádkozunk, ezt mindig csak úgy tehetjük, ha azért is könnyörögni tudunk: Uram, engedd, hogy saját akaratomról lemondva, a te egyedüli jó akaratomnak tudjak engedelmesskedni. És ha sokan fognak így imádkozni, akkor mi is tudunk majd sokan egy akarattal együtt lenni. Úgy, amint az apostolok és a Krisztus-hívők 120 főnyi serege az első pünkösöd ünnepén.

2. „És lőn nagy hirtelenséggel...” Szentlélekre várakozó emberek életében is hirtelenséggel, emberileg váratlanul érkezik a Szentlélek. Nem megrendelésre. Akkor és ott, amikor és ahol Isten adni akarja. úgy jön, mint sebesen zúgó szélnek zendülése. Nem szél a Szentlélek. Munkájának hatása hasonló a széléhez. Mi a szél? A levegő erős mozgása, valami új levegőnek az áradása. Pünkösdkor nem a szélrózsa valamilyen irányából, hanem felülről jött a szél. Ez annak a jele, hogy a Szentlelket az Atya küldte. Mit tesz a szél? Elfújja a kellemetlen illatot, a megromlott levegőt. Ha nem álljuk útját a szélnek, szobánkat friss levegő tölti be.

A szél messze sodorja az apró növényi magvakat. Más földekre szállítja, és azok ott megfogannak. A szél frissít és termékenyít. – Ehhez hasonló Szentlélek munkája az egykori tanítványok s a mindenkori egyház életében. A fentről jövő szél megszabadította a tanítványokat az állott levegőtől, merev előítéletektől, s megújult életű embereket formált belőlük. Ma is ezt cselekszi. A gyülekezeti életből elvisz minden dohos és avult dolgot, s ezek helyébe frissességet, tiszta levegőt, új látást hoz.

De nem csak a menny levegője árad be a földi életbe a Lélek munkája nyomán. Szentlélek szele minket is magával sodor. Nem azt tesszük többé, ami nekünk kedves és jó, hanem minden önzéstől megtisztulva, az Atyának az akaratát tudjuk cselekedni. Szentlélek által legyőzzük a földi vonzóerőt, s már a földön úgy tudunk élni, mint a menny polgárai.

3. De jön a Szentlélek úgy is, mint tűz. Nem tűz a Szentlélek, hanem a munkája hasonlít a tűzéhez. Van a tűznek rémületes, pusztító munkája is, gondoljunk például az erdőtüzekre. A mi Istenünk megemésztő tűz. Az ellenkezés, a megátalkodott vétkező számára Isten olyan, mint a megemésztő tűz. de a tűz tisztít is. Ézsaiás ajkát angyal tisztítja meg az oltárról vett parázssal. A tűz olvaszt is. Elválasztja a nemesfémeket a salaktól. A tűz melegít is, világít is. A Lélek tüze felmelegítette a félték tanítványokat. Milyen másokká lettek a Lélek tüzetől! Egész Jeruzsálemet tűzbe hozták. Valamikor azon versengtek, hogy melyikük a nagyobb, most mindnyájan egymást felülmúlva dicsőítik és hirdetik a feltámadott Krisztust. És ahogy a tűz megvilágítja az éjszakát, úgy világosította meg a Lélek tüze a tanítványok által a többi embereket. Akik valamikor tudatlanok voltak, most hatalmas tanítókká lettek. Sokan csodálkoztak bölcsességük felé. Az isteni tűz lánggra lobbantotta bennük Krisztus szeretetét, és így megteltek isteni buzgósággal, készen minden jó cselekedetre és munkára. Szívük melegével hirdették a bűnbánatot.

Mi is csak ezzel a mennyei tüzével tudunk másokat megnyerni. Isten akarata az, hogy gyermekei bizonyágtevő és hitvalló gyülekezetté legyenek. A Lélek tüze nem futó lelkesedés, hanem állandó készenlét a szeretetre és az embertársnak való szolgálatra.

Szentlélek a bennünk égő tűz. Csontjainkba rekesztett tűz. Általa jaj nekünk, ha az evangéliumot nem hirdetjük. Ha egyszer Szentlélek tüzet megnyertük, többé nem azt

mondjuk: Krisztussal együtt járunk, hanem: Krisztus él bennünk. Tüze által az Úr bennünk lakozóvá, általunk munkálkodóvá lesz.

4. Ez a tűz kettős lángnyelvek alakjában adatott a tanítványoknak. Ennek is különös jelentősége van. A nyelvünk: a beszéd szerve. Nagy ajándék, hiszen ezáltal tudunk kapcsolatot teremteni egymással. Milyen öröm, amikor a beszélni tanuló kisgyermek először szólal meg értelmesen. Híd épül a szavakból, lélektől lélekig. De a bűneset után maga a nyelv is fertőződött. Babel tornyának építői nem értik meg egymást, és szétszélednek a földön. A fertőzött nyelv többé nem alkalmas a kapcsolattartásra és a közösség ápolására. Beszédünk sokszor csak arra való, hogy általa elrejtjük valódi gondolatainkat. Gondoljunk a nyelv bűneire, amiképpen Jakab apostol felsorolja azokat. A Lélek tüze elsősorban a nyelvet tisztítja meg, teszi alkalmas eszközzé a bizonyágtételre. A nyelvünk testünknek az a tagja, amelynek legnagyobb szüksége van a megtisztulásra. Szentlélek meg is tisztítja azt a hazugságtól, színleléstől, szeretetlenségtől, durva beszédétől, a sértő kifejezésektől.

5. „És megtelének mindnyájan Szent Lélekkel...” Szentlélek munkája azonnal megnyilvánul a tanítványokban. Amint életükbe beárad a menny levegője, s a Lélek tüze szívüket átjárja, nyelvüket alkalmassá tette a szolgálatra, elkezdtek prédikálni. Más nyelveken kezdtek szólni. Krisztus missziói parancsában azt mondta: Tegyetek tanítványokká minden népeket. A népek különböző nyelveket beszélnek. Az apostolok ezért nyerték a Lélek csodás ajándékát. Úgy szólottak, hogy mindenki a maga nyelvén hallotta a hirdetett Igét. Ez a jel egyszeri volt, de amit jelképez, az minden időkre szóló: el kell vinni minden néphez a megtartó Igét. Ma már szinte 2000 nyelven szól a Krisztus evangéliuma. De még van tennivaló. Nekünk is bele kell állanunk a lélek sodrásába. Átallunk is munkálkodik a Krisztus Lelke e világban. Az Úr eltörölte a népek és nyelvek ellenkezését, ellenségeskedését. Azon munkálkodjunk, hogy minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr, az Atya Isten dicsőségére! Ámen.

Csiha Kálmán

Pünkösdszombat

Alapige: Apostolok Cselekedetei 8,26–39
Bibliaolvasás: Apostolok Cselekedetei 2,1–13

A Szentírás beszél egy ünnepélyes, győzelmes, gyönyörű pünkösdről, amikor nagy zúgás közben kettős tüzes nyelvek szálltak alá, amikor egyszerre háromezer ember keresztesztelkedett meg. De a Szentírás beszél sok más pünkösdről is. A sok más pünkösd közül az egyik az, amit most olvastunk, amikor a Szentlélek csendben egy ember szívébe száll alá.

Azon az első pünkösden nem lehettünk ott, annak az első pünkösdeknek csak az emléket ünnepeljük. Abban az első pünkösdben mi nem vehettünk részt, de ebben a másodikban, amikor Isten utoléri az embert az úton, ebben a másodikban, amikor kinyílhat a szív Isten előtt, amikor a Szentlélek egy szívre száll alá, ebben részt vehetünk. Ez a mi közvetlen ügyünk. Megtörtént-e ez veled? Megtörtént-e ez velünk? Mert ha nem történt meg, akkor hiába ünnepeljük az első pünkösdszombat emlékét.

Ez a régi történet arról beszél, hogy Etiópiából elindult a néger kincstárnok Jeruzsálem felé imádkozni. Messziről indult, több mint 1500 km-t kellett megtennie szekéren, amíg eljutott a jeruzsálemi templomba.

Vajon mi indította, mi vonzotta e férfit? Hogy és mivel kötözte magához Isten? Hiszen a jeruzsálemi templomba másfajta népek jártak.

Annyi minden elválasztotta őt tőlük, még a bőrének a színe is. Mégis úgy érezte, hogy indulnia kell, hogy akármennyire hatalma alatt vannak is a kincsszörző katonák, akármilyen nagy is az ő emberi ereje, ahhoz, hogy hűségesen tudja őrizni a kincseket, az ő ereje nem elég. Ehhez nagyobb erő, nagyobb hatalom, nagyobb jóság, nagyobb szeretet, nagyobb biztonság kell. Isten!

Mérhetetlen távolságokra indul, hogy ezzel az Istennel találkozzék, hogy ennek az Istennek a templomában leboruljon és azt mondja: segíts meg engem, Istenem!

Te hogy jöttél? Te honnan jöttél? Te milyen távolságokból érkeztél ide? Talán nagyobb távolságokon kellett átjössz, mint 1500 km. A saját szívedben kellett ösvényt vágni. Talán le kellett győzned a régi hitetlenséget, talán a gondok sűrű erdején kellett keresztülvergődj, talán a meg nem értés pusztaságaiban kellett tévelyegjél. Ó, sokszor milyen messziről jövünk ide a templomba! Nagyobb messzeségekből, mint 1500 km; mert érezzük, hogy mi is kincstartók, kincsszörzők vagyunk. Ha nem is az etiópiai királynő kincsét őrizzük, de reánk is drága kincseket bízott Isten.

Kincsünk a szeretet, a hűség és a béke. Szeretnénk megtartani ezeket a kincseket, amiket reánk bízott az Úr Isten. Előbb-utóbb rádöbbenünk arra, hogy a mi erőnk nem elégséges. De a mi erőnkön túl történik valami más. Magához kötöz láthatatlan szálakkal egy felsőbb hatalom, és egyszer csak elindulunk 1500 kilométerről, a szívünk messzeségeiből Isten felé, hogy leboruljunk elébe és elmondjuk neki: az én erőm nem elég, segíts engem, Istenem. Talán így érkeztél a templomba te is, amikor nagy messzeségekből érkeztél haza.

De ez a szerezcsen pénzügyminiszter, amikor elindult hazafelé, vásárolt magának egy könyvtekerceszt a Bibliából. Pedig sokba került akkor az Írás, és mégis nem nyugodott addig, amíg a kezében nem volt az Úr Isten beszéde. Haza akarta vinni ezt a tekerceszt, mert haza akart vinni valamit a templomból, mert érezte, hogy ott az 1500 kilométernyi távolságban szükség van arra az erőre, amit ő ebben a templomban kapott. ^c

Vajon te viszel-e valamit haza? Vajon engeded-e, hogy az Úr Isten szíved tekerceszeire ráírjon egy-egy csodálatos mondatot, ami otthon kinyílik, amiből béke, erő és szeretet lesz?

A pénzügyminiszter vitte hazafelé a tekerceszt. Abban az időben két út vezetett Gáza felé. Az egyik út a kereskedők forgalmas útja volt, ahol egymás mellett robogtak a szekerek, a hintók, ahol ostort pattogtató kocsisok előzték egymást, ahol Kelet minden aranya, ezüstje, drágaköve özönlött a nagy karavánúton.

Volt egy másik út is, ami elhagyott, járatlan, néptelen út volt, amin nem volt divat járni abban az időben. Az etiópiai pénzügyminiszter letért a nagy, széles útról erre az elhagyott, csendes útra, hogy ott tudja csendben hazafelé menet olvasni a Bibliát. Ezen a csendes úton találkozott igazán Istennel.

Most is így van! Most is két út van. Van egy széles út, ostort csattogtató kocsisokkal. Van egy széles út, tele arannyal, ezüstrrel, gazdagsággal. Van egy széles út, ahol előzhetjük egymást, ahol le lehet taposni a másikat, ahol lehet első lenni, ahol sok mindent meg lehet valósítani, de ahol a nagy rohanásban nincs idő kinyitni a tekerceszt, ahol a nagy rohanásban nem hallja az ember Ézsaiás próféta könyvének üzenetét, ahol a nagy rohanásban nem jön szembe az emberrel Isten.

De van egy másik, egy csendes út. Egy sokszor járatlan, néptelen út. De rá lehet térni, le lehet fordulni erre az útra. Ezt a csendes utat úgy hívják, hogy imádság, máskor úgy, hogy bocsnat. Lehet, hogy régen nem jártunk rajta. Lehet, hogy régen gögösen, sértődötten csak a másik úton vágattunk előre. Elfelejtettük, hogy le kell térni erre a járatlan útra, aminek a neve: bocsnat. Lehet, hogy úgy hívják ezt a járatlan utat, hogy szánalom, hogy irgalom, hogy szeretet, hogy csendes óra otthon. Jó letérni rá! Nem ta-

lálkozott volna sohasem ez a pénzügyminiszter az ő Krisztusával, ha nem választotta volna ezt a csendes és járatlan utat.

Te vajon melyiken ménsz? Észreveszed-e ennek az útjelző tábláját? Le tudsz-e térni arról a másíkról? Kinyitod-e otthon a Bibliát? Ez a csendes út, ez a járatlan út, ez a csodák útja. Tudod, hogy miért van olyan kevés csoda az emberek életében? Mert nem azon az úton járnak, ahol a csodák teremnek, hanem azon az úton járnak, ahol könnyen meg lehet előzni egymást.

Ez a másik, ez a járatlan út a hosszabb út. Itt nem lehet rohanni. Itt jobban ráz a szekér és jobban ráz a lelkiismeret, ha nagyon rohanunk. Itt észre kell venni a másikat. Itt engedni kell, hogy Filep utolérje a szekeret. Ezen a járatlan úton meg kell vallani, amikor Filep megkérdezi a komornyikot: érted-e, amit olvasok? – „hogyan érteném, ha valaki meg nem magyarázza nekem”. Ezen a járatlan úton csak lassan lehet hajtani, itt van idő azt mondani Filepnek: ülj mellém, menjünk együtt ezután.

Emlékszel-e a csendes utak örömére? Amikor először találkozott a szekered valakivel, aki később az élettársad lett és egy csendes percben azt mondtad: ülj mellém, menjünk együtt ezután. Emlékszel-e a csendes utak örömére, amikor le tudtál egy kicsit térni a széles országútról, ahol a kereskedelem virágzik? Emlékszel-e a csendes utak örömére, amikor nem akartál nyerni, hanem adni akartál, amikor valaki utána futott a szekerednek és azt mondtad neki: ülj mellém? És elkezdtetek beszélni az Igéről. Bár mentetek tovább, de egyszer csak úgy érezted, mint ahogy érezhette ez a pénzügyminiszter, hogy már nem ketten ülnek a szekeren, hanem hárman. Valaki más is van ott. Ott ül Jézus is, és ő beszélt hozzád. Egyszerre nem volt már olyan gödrös az út. Egyszerre mintha csodálatosan szálltak volna tova. Olyan jó volt így utazni. Nem ketten, hanem hárman Jézussal. Olyan jó volt azt érezni, hogy Jézus fogja a gyeplőt, hogy Jézus irányítja a lovakat. Olyan jó volt azt érezni ezen a csendes, járatlan úton, hogy hazaérkezett az ember.

Ez a pünkösöd, a magányos pünkösöd, a te pünkösödöd szép csodája, amikor letérsz a csendes útra, amikor kinyitod a Bibliát, és amikor megszólal egy hang melletted: érted-e, amit olvasol? – és amikor azt mondod: hogyan érteném? Ül fel, Uram, a szekere-re, és magyarázd meg nekem. És akkor felül valaki a szekeredre, s ahogy ránézel a kezére, észreveszed, hogy az át van szegezve. Olyan ismerős ez az átszegezett, sebhe-lyes kéz, mely átveszi a gyeplőt, és elkezd beszélni neked Ézsaiás próféta szavain ke-resztül és egyszerre minden csodálatosan megváltozik. Egyszerre ez az út lesz a leg-szebb út, egyszerre ez a csoda lesz a legnagyobb csoda, egyszerre fűjni kezd abból a régi tekeresből az első pünkösöd szele, a Szentlélek szele. Egyszerre mintha kettős tüzes nyel-vek ülnének a lelken, a homlokodon, a szíveden, és egyszerre azt érzed, velem van Isten, hogy szeret engem Isten, mert meghalt érettem Jézus és ő vezeti már az életemet.

Aztán jönnek a szép állomások. Amikor vízhez érkeztek, így szólt a komornyik: Íme, itt a víz, mi gátol engem, hogy megkeresztelkedjem? És szólt hozzá Filep, nem is Filep, hanem a Filep szaván át Jézus szólt hozzá: Ha teljes szívből hiszel, meglehet. Milyen szép állomás lehetett, amikor megállították a szekeret. Egy pillanatra mintha az idő is megállt volna a pénzügyminiszter számára. Beléptek ketten a vízbe, s a szerecsen főko-mornyik megkeresztelkedett. Elmondta a hitvallást: hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia. Ez volt az első keresztyén hitvallás, amiből majd az évszázadok folyamán kinőtt a Hiszekegy. Milyen szép állomás lehetett! Ilyen szép állomások voltak a te életedben is. Talán amikor konfirmáltál, amikor egy pillanatra megállt a szekér, amikor érezted, hogy valami olyan történik, ami nem fog megisméltódni soha többet, de aminek az emléke egész életedben el fog kísélni, ha teljes szívvel tetted.

Voltak ilyen szép állomások a te életedben is, amikor megállt a szekér és aztán együtt indultál valakivel, akivel együtt harcoltál a könny, a bánat, a gond, a baj ellen.

És voltak ilyen szép állomások a te életedben is, amikor ott voltál a gyermeked, az unokád keresztelőjén és mondtad: hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia. És lesz majd egy szép állomás, amitől sokszor úgy félünk, és ami mégis olyan szép állomás lesz, amikor majd megáll a szekér és mi nem ülünk többé vissza rá, mert megfogja a kezünket Jézus és vezet minket egy másik úton, egy még csodálatosabb úton, egy még szebb úton: az örök élet útján.

De addig is ez a pünkösöd egy ilyen szép állomás. Most egy pillanatra megállt a szekér, magad mellé nézel és észreveszed: Istenem, mi minden ült mellettem itt ezen az ülésen eddig! Volt úgy, hogy itt ült a gond s olyan nehezen döccentünk előre egyik lépésről a másikra. Volt, hogy itt ült a bánat, a kocsis ostorcsapása mintha a szívembe hasított volna. Volt, hogy itt ült a bűn és mentem zaklatott lélekkel és nem volt egy nyugodt pillanatom sem. Volt, hogy itt ült a fájdalom s a könnyeimtől nem láttam az utat. De most odanézel a jobb oldalra, és így szólsz: Istenem, milyen jó, hogy itt ül Jézus, és milyen jó, hogy már akkor is itt ült, amikor én nem is láttam. Milyen jó, hogy akkor is jött utánam, amikor a csendes utat megunva gyorsan akartam menni, utánam futamodott és megkért engem. Milyen jó, hogy felvettem a szekerekre! De csak később döb-bentem rá, hogy nem én vettem fel őt az én szekerekre, hanem ő vett fel engem az ő szekérére, és azért lett nekem biztos utam ezután.

Most ezen a pünkösdön megáll a szekér, és mi Jézus kezét megfogva leszállunk egy pillanatra. Nem a vízhez megyünk, hanem valami hasonlóhoz. A víznél már voltunk, amikor megkereszteltek bennünket, most jövünk a kenyérhez és a borhoz. Aztán majd ismét felülünk a szekérre. Úgy járunk, mint a szerezsen pénzügyminiszter, aki egyszerre maga mellé nézett és nem látta többé Filepet sehol, de továbbment az ő útján örömmel, mert tudta, hogy ha nem is látja, ha nem is beszél vele, valami sokkal nagyobb dolog történt, valami sokkal nagyobb utazik vele, mert láthatatlanul és mégis valóságosan örökre mellette van Jézus. Ezért ment tovább az ő útján örömmel.

Ezért megyünk mi is tovább a mi utunkon örömmel.

Aztán ha majd megint melletted ülne a gond, ha megint melletted ülne a bűn, a fájdalom, a félelem, akkor seperd le a kezeddél és mondd: ez az én Uramnak a helye, itt Jézus ül, és én vele megyek örökkön-örökké. Ámen.

Csiha Kálmánné

Pünkösdvasárnap

Alapige: Apostolok Cselekedetei 2,1–14
Bibliolvasás: 1János 4,1–11

Az a tíz nap, ami a mennybemenetel napjától pünkösdig telt el, az apostolok részére az erő várásának az ideje volt. Krisztus azt ígérte nekik: „Vesztetek erőt, minekutána a Szentlélek eljő reátok.” Mivel ők ebben az ígéletben bíztak, mivel ők ezt az ígéletet mint Isten szavát elfogadták, azért ez a tíz nap az erővárás ideje volt.

A te életedben is minden idő, amikor bízol Krisztus ígéletében, az erő várásának az ideje lesz. Amikor te halálosan komolyan veszed a Jézus ígéletét: „veletek leszek minden napon a világ végezetéig”, amikor ezt az ígéletet te elfogadod, akkor te naponta azt várod, hogy veled legyen, akkor te naponta tudod, hogy veled van Jézus. Az apostolok, hogy megmutassák azt, hogy valóban az erő várásának az ideje volt az a tíz nap, és hogy mennyire komolyan vették Krisztus ígéletét, ott maradtak Jeruzsálemben, ahol egy szívvel és egy lélekkel együtt voltak, ahol együtt könyörögtek a tanítványok, az asszonyok és mindazok, akiknek ezt Isten Fia ígérte.

Ezért kezdődik ezzel a három szép szóval mai alapigénk: mikor a pünkösöd napja eljött, „mindnyájan egy akarattal együtt valának”.

Az erővárás napjaiban a tanítványok megéreztek azt, hogy nekik mindnyájuknak egy akarattal együtt kell lenniük.

Mennyi mindent fejez ki, testvéreim, ez a három szó! Mennyi mindent, ami ha a te életedben és ha az én életemben is megvan, akkor szép és boldog az életünk. Mennyi mindent, mert ha nincs meg a te életedben vagy az én életemben, akkor nyomorult az életünk és nehéz. Ha együtt vagyunk mindnyájan egy akarattal, akkor mindent el tud hordozni az ember, akkor lehetnek kívül bajok és gondok, nyomorúságok, de ha együtt vagy azokkal, akik a tied, és azokkal egy akarattal vagy együtt, akkor csodálatos az együttlétünk és a nehézségek és a gondok elhordozhatóvá válnak, mert ez az együttlét és az egy akarat megszenteli az életünket.

Vajon most, a pünkösdi névsorolvasásnál mit kell hogy elmondj Jézus Krisztusnak? Vajon azt mondhatod-e el: Uram, együtt vagyunk mind egy akarattal, én és a feleségem, én és a férjem, én és a gyermekeim, én és a testvéreim, én és a munkatársaim, én és a gyülekezetem tagjai együtt vagyunk, egy akarattal. Vagy azt kell elmondanod a pünkösdi névsorolvasásnál: Uram, hiányzik egy közülünk, hiányzik a gyermekem vagy az élettársam, aki hit nélkül messze van a pünkösdi örömtől, aki szeretet nélkül messze van a pünkösdi szeretettől. Az enyémeik közül egy vagy kettő vagy sokan messze vannak, hiányoznak abból az együttlétből, amit te tőlünk vársz.

Te tudod, hogy miről számolsz be Istennek ezen a délelőttön, hogy az együttlétet és az egy akaratot köszönöd-e meg, amivel mindent közösen meg tudtatok oldani; vagy az mondd el, hogy az életedből elmaradt valaki, és hogy az egy akarat hiányának sokszor te is az oka vagy.

Hogy elindult a keresztyén anyaszentegyház, hogy elindult a világon Krisztus ügye, az azért van, mert az egyházat kősziklára építik, és mert az egyház az együttlét és egy akaratú szívekre épül.

Ha ez a kettő megvan, akkor épül az egyházunk, akkor épül az Isten ügye itt ebben a világban. Ha arra törekszünk, hogy Jézus Krisztus legyen a fundamentum, ha arra törekszünk, hogy az egyházunknak az együttlét és az egy akarat legyen a fala, akkor épül az egyház, az az egyház, amely elindul pünkösöd napján, és amely évszázadok és évezredek alatt naggyá lesz.

Amikor a pünkösöd napja eljött és a tanítványok együtt vannak, akkor „lőn nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesebben zúgó szélnek zendülése és eltelé az egész házat, hol ülnek vala”.

Abban a csendben, amikor együtt vannak és egy akarattal vannak együtt a tanítványok, egyszer csak zúgó szélnek zendülését hallják, ami betölti az egész házat. Istennek nagyságos dolgait mindig csodák kísérik. Csoda volt a karácsony éjszakája, csoda volt a golgotai kereszt és a feltámadás, csoda volt a mennybemenetel, és jelek csodái kísérik a pünkösöd ünnepét, a Szentlélek kitöltését.

Zúgó szél hallatszik. Erről a szélről maga Jézus Krisztus azt mondta, hogy nem tudjuk, honnan jó és hova megy. Ez a szél egyszer csak itt van a mi életünkben is. Sokszor akkor jön, amikor várjuk, sokszor váratlanul érkezik. A szél nagy hatalommal jön, melyet mi nem tudunk irányítani. A Szentlélek érkezését a szélhez hasonlítja az Ige. Az tölti be a házat. Szélzúgás „lőn” a csendben. Ez a külső jele Isten Lelke megérkezésének. Ez a zúgás betölti a szíveket. E szél zúgásában tartsd szívedet Isten elé. Ennek a szélnek az áradásába állj bele, hogy járja át az életedet, hogy járja át a szívedet. Állj bele ennek a szélnek a zúgásába, hogy járja át a beszédedet, járja át a szemedet, a gondolataidat, minden érzésedet. Állj bele ennek a szélnek a zúgásába, amelyik sokszor

hatalmas erővel árad át az életeden, amelyik sokszor langyos szélként megsimogat, új erőt ad és hűsíti a forró lelkedet. Tartsd a szívedet, az életedet a Szentlélek szelének áradásába, hogy járjon át egészen. Mert az a döntő, hogy a mi csendünkben, az egy akarral való együttlétünk áldott, pünkösdi csendjében a Szentlélek átjárja az egész valónkat. Az egész valónkat, és akkor másképpen fogunk szólni.

Mennyire másképpen szólalt meg Péter pünkösöd után, mint pünkösöd előtt. Te is másképpen fogsz szólni és másképpen fogod látni az embereket. Mennyire másképpen nézi Péter a pogányokat a Szentlélek kitöltése után, mint akkor, amikor el akarta pusztítani Samáriát. Mennyire másképp látja Kornéliuszt. Leül az asztalához, amikor bemegy a pogány emberhez. Mennyire másképp lát az az ember, akinek minden részét átjárja a Szentlélek ereje. Másképpen hal meg Péter, és másképpen halsz meg te is, ha odatartod szívedet, az egész életedet, hogy a Lélek átjárja azt. Másképpen hallod meg a szomorúság, a nyögések és a bánatok hangját, mint ahogy Péter is másképpen hallotta azokat. Előzőleg nem hallotta meg a bajban levők kiáltását. A gyermekeket is el akarta küldeni Jézustól. A Szentlélek, amikor átjárja minden részüket, mennyivel másképp hallanak az emberek. „Mit kell cselekednem?” – kérdezi Pétertől a pogány börtönőr. Péter tudja azt, hogy mi a teendő, mert a pünkösdi szél átjárta az egész valóját. A Szentlélek ünnepén te is várd ezt a zúgó szelet, a Léleknek ezt a zúgó erejét. Azt várd és azt kérd, hogy mindazt, ami benned elhallgatott és elnémult, frissítse fel a Lélek tüze és ereje, és arra, ami benned olyan sokszor elerőtlenedett, Isten áldását hozza a pünkösdi szél, hogy általa permetezzen be az ő kegyelme, hogy új erővel menjünk tovább az úton.

Az Ige szava szerint e sebesen zúgó szél zendülése betöltötte a házat. Valahogy ezt kéne megérezzük ezen a pünkösdön, hogy az egyházat és a mi házunkat, az otthonunkat, lelkünket, ezt a belső házat, mint a sebesen zúgó szél zendülése, töltsé be a Szentléleknek az ereje.

Ez az első, amit hallottak a tanítványok, az apostolok.

Majd azt látták az apostolok, hogy „megjelentek előttük tüzese nyelvek és üle mindenkire azok közül”.

Isten hallható és látható formában küldötte el az első apostolokhoz az ő Szent Lelkét. Kettős tüzese nyelveket láttak. Bár azóta nem ilyen külső formákban érkezik a Lélek, de annak tüzese erejét, a kettős tüzese nyelvek melegítését sok didergő és fázó ember érzi e világon. Sokszor éreztük, mit jelent, amikor Isten ezekkel a kettős tüzese nyelvekkel eljött az életünkbe. Amikor újra felmelegít; amikor azt akarja, hogy tűz legyen a mi lelkünkben, a szeretet tüze, hogy a hit erős tűzével fogjuk meg az ő kezét; amikor azt akarja, hogy ezzel a tüzellel továbbmenjünk és ezt továbbadjuk. De vigyázzunk, mert a tüzet sokszor el lehet fojtani, de vigyázzunk, hogy a Lélek tüzét el ne fojtsuk a szívünkben, de vigyázzunk, hogy ez a tűz megmaradjon és a Szentlélek tüzével mi magunk is mások életébe sok meleget, a szeretet melegségét és gyógyítását vigyük.

Kérjed azt Istentől ezen a pünkösdön, hogy járja át a Lélek szele az életedet, hogy a Lélek tüze forrósítsa fel a szívedet. És akkor meg fogod látni, hogy Istennek milyen nagy ajándéka a Szentlélek, akit Isten közöl velünk, akkor meg fogod látni, hogy csak a Lélek erejével, tüzével tudunk élni e világon, mivel nélküle minden szép és nagy érzés kiszárad és minden kihál a szívekből.

„Megtelének mindnyájan Szentlélekkel.” Lehet, hogy te is érezted ezt egy-egy istentiszteleti órán, lehet, hogy egyszer, amikor őszinte alázattal az Ige fölé hajoltál, megérezted azt, hogy mit jelent az, amikor megtelsz Szentlélekkel. Amikor a szívedben csodálatos nagy érzés támad, mely széppé akar tenni sok mindent az életedben, amikor erősíteni akar hitben és szeretetben.

Útközben mennyi mindennel telik meg az ember. Sokszor keserűséggel, bánattal vagy betegséggel, sokszor bűnnel, irigység és gyűlölködés sok nyomorúságával telik meg az ember. Valahányszor ezekkel tetsz meg, ezek mindig lehúznak a földre. Ilyenkor mindig nagyon megkeseredett gyermekké leszel, de amikor a Szentlélek erejével telik meg az életed, az csodálatosan felemel, szinte szárnyat ad, mintha repülve mennél másokhoz. A Szentlélek erejével való megtelés az életünknek új erőt ad. Sok erőtelenségeink között szárnyakat és örömet ad.

A pütkösi történetet sok minden kíséri. Ezek az egyszerű apostolok, ezek az egyszerű halászberek elkezdtek beszélni. Amikor megszólaltak az utcán, Jeruzsálem piacán, ahova pütkösd ünnepére nagy sokaság volt összegyűlve, mert a pütkösd ünnepe az aratásért való hálaadás ünnepe volt, akkor mindenki érti, a maga nyelvén érti őket. A Szentlélek hallatja magát, látatja magát és érteti magát. Ez az első pütkösd három csodálatos kísérőjelensége. Hallatja magát, látatja magát és érteti magát a te életedben is. Azok a galileai férfiak nem tudtak médül és perzsául, de azok a galileai férfiak, azok az apostolok értettek a Szentlélek nyelvén, ezzel volt tele az életük. A Szentlélek nyelvet mindenki érti. A szeretetből egymás felé nyúló kezét mindenki látja, a mások bánatához odahajló, részvevő, együttérző tekintetet mindenki látja, a betegségeinket hordozó testvéri szeretetet mindenki érti. A Szentlélek nyelve a világon azóta is közérthető.

Vajon te érted-e? Vajon odaadtad-e egészen a szívedet Jézus Krisztusnak, mert akkor érted az ő szavát, az egyszerű, naponta neked szóló üzenetét megérted, mert Szentlélek mindig megérteti magát. Pütkösdkor mindenki csodálkozik, álmélgodnak a krétaiak és a Frígiából jöttek. Álmélgodnak a júdeaiak, és csodálkoznak a kappadóciaiak azon, „amint szólják a mi nyelvünkön az Istennek nagyságos dolgait” Az első pütkösdkor elhangzó prédikáció az Istennek nagyságos dolgairól szólt. A te életed is szóljon erről, a te életed is legyen pütkösi prédikáció. Szólj az Istennek nagyságos dolgairól, amit te megtapasztaltál, ami veled történt. Mindannyiunk élete legyen pütkösi prédikáció Isten nagyságos dolgairól.

De vannak olyanok is, akik csúfolkodnak és azt mondják, hogy édes bortól részegded meg. Azóta is mindig vannak, akik csúfolkodnak, azonban a Lélek szele árad, a Szentlélek tüze melegít. Akár csúfolkodik az ember, akár boldog és hálás szívvel elfogadja a pütkösi üzenetet, a Lélek tovább él az életünkben és csodálatosan meglátszik benne.

Az, aki megtelt Szentlélekkel, az, akire rászállt a Lélek ereje, az, aki megtapasztalta az életében, hogy mit jelent ez – az nem tehet más, mint előáll és felemeli szavát.

Ha pütkösd gyermeke vagy, ha a Lélek erejét te is kaptad, te sem tehetsz mást, mint naponta előállsz ott, ahol élsz, és életeddel, példamutatásoddal felemeled szavadat és szólsz az Istenről, aki pütkösi örömmel megáldotta az életünket, és aki vezet bennünket a mi útjainkon. Ámen.

Pünkösdi prédikáció

Alapige: Róma 8,1–11

Bibliolvasás: Apostolok Cselekedetei 2,1–18

A felolvasott Igében benne van az egész üdvtörténelem: a karácsony, a húsvét és a pünkösdi egész eseménysorozata. Az Újszövetség írói különböző módokon tesznek bizonyosságot Jézus testté lételéről, ígéhirdetéséről, szenvedéséről, kereszthaláláról, feltámadásáról, valamint a Lélek kitöltéséről. Az evangélisták elbeszélő formában, az apostoli levelek szerzői bizonyágtevő módon számolnak be az üdveseményekről. Pál apostol, az első levelek szerzője, feltételezte, hogy az olvasók ismerik Jézus életének egyes mozzanatait. Ezért nem annyira a térben és időben lezajlott csodálatos történetekről, hanem azok jelentéséről kíván írni. Azt mondja el, hogy mit jelent Jézus Krisztus születése, helyettes áldozata, felemeltetése és a Lélek adományának elküldése a gyülekezet számára, mit nyerünk mi mai keresztyének a karácsony, a húsvét, a pünkösdi eseménye által.

A felolvasott Ige legfontosabb mondanivalója az a kijelentés, hogy Isten a történelem kizárólagos Ura, ő cselekszik Jézus Krisztus által, ő küldi el Fiát a Földre emberi formában, ő kárhoztatta Jézust a Golgotán, ő támasztotta fel az engedelmes Szolgát a halálból, ő töltötte ki Lelkét a tanítványokra és minden új tanítványra a keresztség alkalmával.

Isten húsvét után nem hagyta magára a tanítványokat, nem engedte, hogy a Jézus köré gyűlt nyáj szétszóródjék. Ő gondoskodott arról, hogy Krisztus mennybemenetele után még jobban megerősödjék a közösség a Földön élő gyülekezet és az ő jobbán ülő Úr Jézus között.

A pünkösdi ünnepe ma is azt hirdeti a keresztyéneknek, hogy lehetséges a Jézus Krisztussal való életközösség a XX. század végén élő egyházban is. Isten ma is gazdagon adja Lelkét mindazoknak, akik megkeresztelkednek a Jézus nevére, és ma is munkálja a Jézus követői közötti egységet.

Pünkösdi ünnepén afelett örvendezünk, hogy a húsvét utáni ötvenedik napon új fordulat következett be az üdvösség történetében. Ekkor teljesedett be Jóel próféta ígérete: „És lesz az utolsó napokban, ezt mondja az Isten, kitöltök az én Lelkemből minden testre: és profétálnak a ti fiai és leányaitok, és a ti ifjaitok látásokat látnak, és a ti véneitek álmokat álmodnak” (ApCsel 2,17). Malakiás próféta után elnémult a próféta szó Izraelben. A Lélek jövetelét az utolsó napokra, a végső időkre várták. Ez a prófécia a tanítványok életében teljesedett be. A Lélek kiáradása a végső idők kezdetét, Isten uralmának, Jézus Krisztus országának kiteljesedését jelentette. A Szentlélek ajándékában nem csak egyesek részesültek, hanem a gyülekezet minden tagja, a fiak és lányok, idősök és ifjak egyaránt. A pünkösdi tanítványok ekkor léptek a világ elé először nagypéntek után, ekkor kezdték meg a Jézus Krisztusról szóló ígéhirdetést. Ha figyelmesen elolvassuk Péter Jeruzsálemben tartott beszédét, felfedezzük, hogy az nem pünkösdi, hanem húsvéti prédikáció. A zarándokok sokasága előtt a Názáreti Jézus életéről, keresztre-fesztetéséről és feltámadásáról tett bizonyosságot.

Érdekes módon Pál is a húsvéti örömmüzenetet tolmácsolja a felolvasott Igében. Ő is az élet győzelmét hirdeti a halál felett, ő is döntésre hívja az olvasókat, és Jézus Krisztus uralmának elfogadására kéri őket. Mindazok, akik Krisztus oldalára álltak, részesültek az ő keresztségének ajándékában, Isten felszabadító ítéletében, és elnyerték a Lélek adományát. Ezáltal megszűnt az ellenségeskedés Isten és az ember között, a halál helyett az élet uralma vette kezdetét a gyülekezetben. A Lélek pedig egy olyan csodálatos változást hozott életünkben, mint az első keresztyének életében. Megszabadultak az önző emberi

kívánságaiktól, a bűn fogságától, a törvény megkötöző erejétől, és alávetették magukat a Lélek vezetésének. A test gyümölcsei helyett a Lélek gyümölcseit teremték. A paráznaság, bálványimádás, harag, versengés, pártütés, irigység, részegség, gyilkosság helyett a szeretet, öröm, békeesség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség cselekedeteit. A római gyülekezet életében gyökeres változás ment végbe. A halál árnyékában való bujdosást felváltotta az élet ösvényén való járás, mely a reménytelenség helyett reménységet, bánat helyett örömet, jogtalanság helyett igazságot jelentett az Ige szerint. Egyszerre elkezdődött közösségükben a Krisztus akarata szerinti élet, a Lélek vezetése alatt folyó járás.

Pünkösd ünnepén azonban nemcsak az üdvtörténet egy döntő eseményére emlékezünk, hanem a tanítványok életében bekövetkezett fordulatra is gondolunk. A Szentlélek kitöltésének napján annak örvendezünk, hogy Isten a mi életünkben is munkálkodik, Krisztus mai tanítványait is vezeti. Minden ember, aki részesül a keresztség sákramentumában, aki vallást tesz Jézus Krisztusról, részesül a Szentlélek adományában. Isten pedig nekünk is hirdeti a bűnbocsánat evangéliumát, a szabadság örömeit. Ezt az üzenetet mi hittel fogadjuk, és örömmel szánjuk oda magunkat Jézus Krisztus szolgálatára. Aki Krisztusban van, az elismeri az ő uralmát és az ő törvénye szerint él. A Krisztus testébe oltottak életét nem a bűn, hanem a Lélek határozza meg. A Szentlélek által megtapasztaljuk Isten újjászüelő, újjáteremtő erejét. A mi életünkben is elkezdődik a békeességben, a szeretetben, az igazságban való járás. A Lélek által mi is az új élet gyümölcseit, a háládatosság cselekedeteit teremjük.

A felolvasott Ige arra figyelmeztet, hogy ez az új kezdet még nem jelenti a célba jutást. Jézus tanítványai, az ő jó vitézei mindennap le kell hogy győzzék saját akarataikat, önző kívánságaikat, a test kísértéseit, ahogyan Pál apostol mondja. Egy dolog azonban bizonyos: a Lélek ajándéka által az új élet korszaka elkezdődött a számunkra. Ez a kezdet reménységet nyújt nekünk arra nézve, hogy Isten elhozza számunkra is a beteljesedés napját, amikor az élet teljes győzelmet vesz a halál felett. Mindaddig azonban a Szentlélek vezetése alatt járunk, azzal a tudattal, hogy mindennap újrakezdjük az életet a szabadságban. A hívő ember azáltal különbözik az Isten nélkül járó embertől, hogy soha nem adja fel a reménységet, soha nem adja fel a küzdelmet, mindennap újra és újra oda-szánja magát Krisztus és a felebarát szolgálatára.

Pünkösd ünnepe új lendületet, új reménységet, új nekibuzdulást jelent Jézus földi tanítványainak. Ez a nap azonban nem a rajongás, a felületes lelkesedés ünnepe, mely elszakít minket a valóságtól s kikapcsolja józan gondolkodásunkat. A Lélek jövetelének napján újra és újra meg kell látnunk azt, hogy az egyházban nem az emberi akarat, erőlködés, dicsőségvágy, hanem egyedül Isten akarata kell hogy érvényre jusson. Fel kell ismernünk azt, hogy a Lélek adományában azért részesültünk, hogy azáltal a gyülekezet építését szolgáljuk és mindenek felett Isten dicsőségét magasztaljuk. Rendelkezzünk akár az igehirdetés, akár a tanítás, akár a gyógyítás, akár a szeretetszolgálat vagy éppen-séggel a szervezés adományával, ezáltal Krisztus egyházának növekedését, az élet teljességre jutását, Isten országának térhódítását munkáljuk. Ha naponként az Igére figyelünk, ha újra és újra Isten akaratát keressük, megóvjuk magunkat attól, hogy a saját emberi akaratunkat érvényesítsük és a magunk dicsőségét keressük. Az ösgyülekezet életében azért tudtak egy akaratra jutni, azért tudtak őszinte szeretetközösségben élni, mert mindenben Krisztus beszédére figyeltek és engedték, hogy az egyház Ura kormányozza az ő földi nyáját.

Adjunk hálát Istennek ez ünnep ajándékáért, és kérjük tőle azt, hogy vigye teljességre a Szentlélek munkáját mind egyéni, mind egyházi életünkben, és ajándékozza meg az egész világot az ő újjáteremtő Lelkével. Ámen.

Szentlélek által: reménység

Alapige: Róma 5,5

Bibliaviasítás: Apostolok Cselekedetei 2,1–21

1. A reménységről szól Istennek Igéje ezen az ünnepen. Mégpedig arról a reménységről, amelyik nem szégyenít meg, mert beteljesül. Van ilyen?

Nagy áldás a reménység. Így nézünk előre, és várjuk azt, ami még nincs meg, kívánjuk, dolgozunk érte, hogy meglegyen. Szedjük az orvosságot, hogy meggyógyuljunk, vigyázunk magunkra és egymásra, hogy a fenyegető veszedelmet elkerüljük, neveljük gyermekeinket, hogy megtanuljanak élni, biztatjuk magunkat, hogy mindennek lesz értelme, s ha most még nem, majd meg fogjuk látni. Egy kínai költő írta le ezt a szép mondatot: „Ha a reménység zöld ágát hordom szívemben, mindig száll rá dalos madár.” Szükségünk van reménységre, hogy béketűréssel és örömmel hordozzuk terheinket, kivárjuk, míg gyümölcs terem fáradozásaink nyomán.

Azonban keserűen tapasztaljuk, mennyi reménység nem teljesült, nem hozott gyümölcsöt. Sok-sok munkánk, vágyunk megcsalt, hiába reménykedtünk. Az utcán gyakran látunk (fájó szívvel, szinte fizikai fájdalommal) kettétört facsemetéket. Reménységgel ültették el, de gonosz kezek végeztek velük. A mi temetőinkben is van olyan síremlék, mely ilyen kettétört fát ábrázol. Drága életek törtek ketté váratlanul, idejekorán; halálig tartó bánatot hagyva maguk után, ezt hirdetik azok az emlékek. A sikertelenségek, erőt meghaladó terhelések láttán könnyen beáll a lelki rövidzárlat s azt mondja: nincs reménység, itt nem lehet élni. Csokonai verse csalfának nevezi a reményt: „Földiekkel játszó Égi tünemény, Istenségnek látszó, Csalfa vak remény! Kit teremt magának A boldogtalan, S mint védangyalának Bókol untalan... Biztatóm valál; Hitem szép szavadnak: Mégis megcsalál... Érzem, e kétségbe Volt eróm elhagy, Fáradt lelkem égbe, Testem földbe vágy.” Ezek után van-e még alapja az Igének: „A reménység pedig nem szégyenít meg”? És énekelhetjük-e reménységgel, beteljesült reménységgel: „E pünkösöd ünnepben Dicsérjük Isten szívvel”?

Énekelhetjük, mert az a reménység, melyet értelmünk, álmunk, az ember és a dicsekedő világ ébreszt fel és táplál – megszégyenít, de van igazi reménység is, ezt Isten adja, nem érzés és lelkület, hanem élő reménység, mert élő személy: Jézus Krisztus. Ezért soha nem szégyenít meg. Aki megismeri, az a reménységet nyerte el és boldogan dicséri Istent. Mint tette Péter apostol: „Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, aki az ő nagy irgalmassága szerint újonnan szült minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által” (1,3). Istenen kívül, tőle távol ez nincs meg. Az efézusiaknak szólt a megállapítás: „Egykor ti Krisztus nélkül valók voltatok, reménységetek nem vala, és Isten nélkül valók voltatok e világon” (2,12). A reménység Jézus Krisztusban, feltámadása, a húsvét nyomán élő, a reménytelen, a mindenképpen reménytelenségbe fulladó életnek reménysége. Jézus Krisztus feltámadott és él, leverte a reménytelenségben tartó halál hatalmát, megszabadított a romlásból, és mindenkorra megtartást szerzett. Halljuk a bizonyágtételt róla: „Krisztus tiköztetek van, a dicsőségnek ama reménysége” (Kol 1,27). Benne miénk az élő reménység, semmi nem ölheti ki, következésképpen nem csal, nem szégyenít meg soha.

2. Istennek erre a minden értelmet felülhaladó áldására méltatlanok vagyunk. Mégis megkapjuk, mert Isten szeret, szerelmét kitöltötte szívünkbe. Nekünk, bűnösöknek megkegyelmezett. A „nekünk” alatt az egész világot értjük: „úgy szerette Isten ezt a – csúf – világot”. Igaz, ha van szemünk, akkor felismerjük: „szerelme, bármit néztek, mindenün-

nen rám ragyog” (28. ének). Ez az ő szerető gondviselése, melyben minden teremtményét részesíti. Ám ezen túl van az a szerelme, mely bennünk vett lakozást – megtartásunkra. A próbák véget nem érő sorozata teszi ki életünket, ezek állandóan növekednek és súlyosbodnak, alattuk senyvedünk, ez a nyomorúság aztán tetőzik, mint az áradó folyó, áttöri az utolsó gátakat is és elragad. Azonban Isten szerelme éppen itt mindenkor velünk van Jézus Krisztusban. Vele pedig bírjuk a túlterhelést is, tudunk békességben, megbékélten, mert magunkat biztonságban érezzük, jó reménységgel menni utunkon. Persze mivel a földön maradunk, a gyarlóságtól nem tudunk teljesen megszabadulni, s emiatt lelkünket még mindegyre elfogja a kétség: tényleg szeret-e Isten, megteszi-e, amit mond? De ő nem hagy ebben a sötétségben, érezteti féltő szerelmét, hogy az kitöltetett, nem ezután jön el, mert készen van, hirdeti és szívünket tisztítja, hogy alkalmas legyen hordozására. Hallgassuk őt, s mikor „körülvesznek minket a halál kötelei” (Zsolt 116,3), sötét gondolatok fojtogatnak, emlékezzünk arra, hogy szerelme örök reménységet biztosít, ugyanis ez „az örök élet reménysége, melyet megígért az igazmondó Isten” (Tit 1,2). Célja van életünknek, az üdvösség, Jézus Krisztus dicsősége, „amely a mennyekben van fenntartva számunkra, akiket Isten hatalma őriz hit által” (1Pt 1,4–5). Isten szerelme azt akarja elérni, hogy higgyünk Krisztus feltámadásában és ezzel higgyük, hogy bárhogyan leverjen is a bűn és a halál, minket feltámaszt az életre. Vonatkozzék reánk Igéje: „Krisztus által hisztek Istenben, aki feltámasztotta őt a halálból és dicsőséget adott néki, hogy a ti hitetek reménysége is legyen Istenben” (1Pt 1,21).

Ugye az ösvény arra való, hogy azon járjunk? Milyen boldogság tudni, hogy a járhatatlan, ösvénytelen világban Jézus Krisztus a mienk, a mi ösvényünk. Nyomában haladva nyerjük el, amit megszerzett, az örök életet a halál minden rettentése ellenében. Egyik énekünk szerint: „Nagy dicsőséggel szeret minket. Azokkal kegyelmet téssen, Kik járnak a jó ösvényen. Sok javával megáldja őket. Boldog ember életében, Ki bízik az Úristenben” (242. ének).

3. A meg nem szégyenítő reménységnek forrása Jézus Krisztus, de van kezessége is, aki megvalósítja: a pünkösöd, ami akkor történt és azóta történik, a Szentlélek jelenléte. Isten – Atyánk – Megváltónk Szentlelkét adja szerelmének belénk árasztására, hogy személyes kapcsolatba hozzon és tartson magával. Eljött a Szentlélek, és világunkban van, külön-külön mindnyájunknál dolgozni akar. Olyan munkát végez, mint egy öntözőcsatorna, ahol azt megéptítik. Szemléltetésül mondom el, hogy az öntözőcsatornáknak milyen döntő szerepük van egy ország fellendülésében. Annak idején Hollandiában láttam ezt. Hollandia még fele akkora sem, mint Magyarország, de lakossága nagyobb. Termőföldje gyenge, mégis a mezőgazdasága és kertészete világhírű, nagyszerű terméseredményeket mutat fel, virágmezőivel nem csak gyönyörködtet, de jelentős bevételt ér el. Titka a gazdálkodásának a szorgalmas munka mellett a víz. A folyók vizét sok-sok csatornával hasznosítják. Csatornahálózat nélkül a földje silány és alig lakott lenne. – Isten üdvözítő szerelmét a Szentlélek munkája teszi valóságossá életünkben. Nem más módon, hanem csak így: „A nagy Isten vagyon mivelünk, És Szentlelke lakozik bennünk” (18. ének). Adja Szentlelkét. Nem erőlteti reánk, de miként a csatornákat el kell készíteni a víz megnyerésére, úgy a Szentlélek ajándékának átvételére meg kell tennünk, ami reánk tartozik. Ez elsősorban az imádkozást jelenti. Amennyiben megértjük, mivel gazdagít meg Isten, akkor ezért állandó imádsággal könyörögjünk. Igényeljük a Szentlelket. Jézus világosan tanította, tőle megtanulhattuk már, hogy: „Ád a ti mennyei Atyátok Szentlelket azoknak, akik tőle kérik” (Lk 11,13). Akik tőle kérik.

4. És akkor a kért, megadott Szentlélek világosságot gyűjt bennünk Isten megismerésére. Istent nem ismerjük, és senki, a legkiválóbb tudós sem ismerheti meg magától. Úgy van, ahogy az Írás tanítja: „Kicsoda tudja az emberek között az ember dolgait, hanemha Istennek Lelke. Mi pedig nem e világnak lelkét vettük, hanem az Istenből való Lelket” (1Kor 2,11–12). A Szentlélek „tesz bizonyosságot – bizonyítja – lelkünkkel együtt, hogy Isten fiai vagyunk” (Róm 8,16). Isten nem elérhetetlen Úr, mert velünk törődő, magához emelő Atyánk. Nem szabad árváknak, gazdátlanoknak gondolnunk magunkat. Ha annak is látszunk vagy mondanak, mi az örökkévaló és mindenható Istenhez tartozunk, már nem „jövevények és zsellérek vagyunk, hanem polgártársai a szenteknek és családtagjai Istennek” (Ef 2,19). Ez a Szentlélek adta ismeret és bizalom a hit. Hiszek Istenben, a mindenható Atyában, hiszek Jézus Krisztusban, a mi Urunkban – mert hiszek Szentlélekben, mert munkája folyik bennem. „Senki sem mondhatja Úrnak Jézust, hanem csak a Szentlélek által” (1Kor 12,3).

És az ő műve az új ember szíve (136. ének). Új emberekre van szükség, hogy megújuljon a világ. Van-e, születhetik-e új ember? Igen, de nem testtől és vértől, hanem Szentlélektől. Történik ez úgy, hogy átveszi vezetésünket: gondolkozásunk és cselekvésünk irányítását, tehát kicseréli szívünket, hogy az vezetése alatt álljon. Vezet, hogy egyre jobban Istené legyünk, megszentel, megtisztít bűneink szennytől s teljessé válik védelme felettünk. „Akiiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai” (Róm 8,14). – Már Ezékiel próféta láthatta, hogy a hívására megjelent Lélek a megölettek csontjaiba ment és azok megéledtek. Tehát a Szentlélek a bűn okozta halálos állapotunkból már e földön az Isten szerinti, Krisztusban megmutatott életre elevenít meg, majd itteni időnk lejártával kiemeli a halálból és maga mellé fogad az örökkévalóságban. Isten szerelmére már a földön iránta és embertársaink iránt való szeretettel, az élet után pedig, az örökkévalóságban, mint megérkezett új teremtmények magasztaljuk, azaz válaszolunk neki. Még egyet a Szentlélek munkájából: általa megszűnik félelmünk, biztonságban érezzük magunkat. „Mert nem félelemnek lelkét adott nekünk Isten, hanem szeretetnek és józanságnak lelkét” (2Tim 1,7). Lám, az apostolok s a velük együtt levők pünkösdtől kezdve már semmitől sem féltek, minden helyzetben bátran vállalták a hívó életet, tettek bizonyosságot egész életükkel Jézus Krisztusról. Isten azt ígérte: „Aki benne hisz, az nem fut” (Ézs 28,16). Viszont kimondotta, amit láthatunk: „minden istentelen fut” (Péld 28,1). A támadások, a próbák megfutamítanak, hogy valahol, valamiben keressünk védelmet. Mindegyre futunk, menekülünk a veszedelmektől, emberektől, önmagunktól, holott Istennél erre nem kerülhet sor.

Ezt a nálunk szomorúan időszerű kérdést vegyük fontolóra. Nagy megfutamodás kezdődött meg és folyik azon a címen, hogy itt nem lehet élni, gyermekeinknek nincs jövődjé, reménysége. Ezzel szemben hallottunk nyilatkozatokat. Neves írónk jelentette ki: én maradok, másként nem tehetek, köt a szülőföld, a múlt, a népünk. Elég-séges-e példája követésére a magunk ereje? Ha felülkerekedik a test, az ösztönélet, akkor az indokoltan menekülő kevesekkel tartunk indokolatlanul mi is. Indokolatlanul? Igen, mert csak magunkra hallgatunk. Más nyilatkozó számol az emberi gyengeséggel, azonban ez ellen belefogódzik Isten szeretetébe, így vállalja a maradást, családjával együtt. Isten szeretete az, amely nem hagy el, nem szolgálta ki a reménytelenségnek. Ez „a mi lelkünknek mintegy bátorságos és erős horgonya” (Zsid 6,18). A próbákról a Római levél úgy beszél, mint amelyek a mi kipróbálásunkra szolgálnak, nem a megfutamodásra, hanem éppen a reménység megerősítésére, hogy megtanuljuk, amit énekelni szoktunk: „Mindennemű szükségemben Reménységem csak az Isten” (238. ének). És „a reménység nem szegyenít meg” – az a reménység, melyre a Szentlélek vezet.

Sokszorosan nehezebb időkben ezt a felhívást kapják a hívők: „Tartsuk meg a reménységnek vallását” azon az alapon, hogy: „hú az, aki ígéretet tett”, Krisztusban miénk Isten szerelme, ebben élünk, és szeretetben vigyázzunk egymásra, hűségesen megmaradva a gyülekezetben, ne dobjuk el a bizodalmat, melynek nagy jutalma van” (Zsid 10,23–24).

Ehhez kérjük Isten üdvözítő szerelmének véghezvivőjét: „Jövel Szentlélek Úristen, Töltsd be a szívünket éppen.”

Nem mi találtuk ki, nem máshonnan jön a biztatás, Isten üzeni nekünk, a pünkösdi gyülekezetnek, megnyugtatósunkra és igaz ünneplésünkre: „A reménység pedig nem szégyenít meg, mert Istennek szerelme kitöltetett a mi szívünkbe a Szentlélek által, ki adatott nekünk.” Ámen.

Sinka József

Pünkösdi imádság

Küldd el lelkedet hozzánk, jó Atyánk,
te magad jöjj el benne mihozzánk.
Világosíts meg, tisztíts meg minket,
tedd győzedelmessé a mi hitünket.
Te járj előttünk, te mutass utat,
melyen a hívó a mennybe juthat.

Jöjj el mihozzánk, Szentlélek Isten,
tarts meg bennünket az igaz hitben.
A tévelygőket vezérelj haza,
a bűnösöknek légy megtartója.
A gonosz lelket kergesd el tőlünk,
hogy szabadon és vígan örüljünk.

Munkálkodj köztünk, égi szent erő,
az égi szelet most szólítsd elő.
Azzal terelj be szent karámodba,
védjen meg minket annak palánkja.
Ez a hely legyen erős sziklavár,
melyben mireánk örök élet vár.

Alkalmi prédikációk

Esketési beszéd

Bányai László

Mennyei nászajándék

Alapige: Zsoltárok 115,15

Isten Igéje ma számotokra mennyei nászajándék. Fogadjátok hálával és boldogan ezt az ajándékot, mert a benne megszólaló szeretet azt ígéri, hogy Isten áldásul szánta számotokra az életet és áldásul szánt titeket is az élet számára.

Gyermekkorotok éveiben is, de különösen most kezd beteljesedni rajtatok az Ige: „Áldottai vagytok ti az Úrnak, aki teremtette a mennyet és a földet.” Isten áldása abban jelentkezik, hogy egymás karjaiba vezérelt benneteket, hogy egymásban egy egész világot találjatok, hogy egymás „önkéntes rabjaivá” legyetek a szeretetben. Isten áldásának látható jele az is, hogy itt lehettek ebben az őseink által épített templomban, ahova szüleitek és keresztszüleitek elhoztak titeket, amikor a keresztség szent sákramentumában részesültetek, majd itt konfirmálhattatok Isten és a gyülekezet színe előtt.

Isten áldása az a reménység, mely arról szól, hogy lesz családotok, melynek apró jövővényeiben tovább éltek; lesz kenyeretek, melyből jut a szegényeknek is; lesz hitetek, mellyel megőrzitek az élet szentségét, a szívetek tisztaságát. Ha ezt teszitek, akkor növekszik általatok Istennek a dicsősége, aki teremtette a mennyet és a földet. Ez Isten áldottainak hivatása.

Ezért meg ne feledkeztek arról, hogy Isten áldottainak lenni nagy ajándék és komoly kötelesség. Isten, a minden áldásnak forrása, boldogságotok egyedüli ajándékozója és megtartója azt akarja, hogy az ő áldottai legyetek.

A te számodra – kedves ifjú vőlegény –, mint végzett építészmérnöknek, a megálmodott álmok megtervezőjének az önfeláldozó munka jutott osztályrészül. Ne felejtsetek el: áldás tartozol lenni családotokban, munkahelyedben és az élet minden területén. Szívesen járd a szeretet útját a megálmodott ember alázatosságával, mint aki Isten áldásának érzi magát. Áldás csak úgy lehetsz, ha jobban szereted hivatásodat az érte járó fizetésnél; ha feleségedet jobban szereted önmagadnál; ha engeded, hogy Jézus Krisztus világossága elűzzön szívedből minden sötétséget.

Áldás tartozol lenni te is – kedves menyasszony –, mint aki az emberi élet legáldottabb ajándékára, a gyermek megbecsülésére és szeretetére hívtátok el. Tartozol tiszta szívű lenni, mint a gyermekek; tartozol bölcs lenni, mint az öregek, hogy eljövendő gyermekeitek vezetésed mellett Istenhez jussanak; tartozol jó lenni, hogy azok, akikre annyi szeretetlenség vár a világban, idő előtt meg ne keseredjenek és gyáván meg ne fussanak. Te akkor leszel áldás, ha benned és otthonodban a tisztaság, a jóság és a bölcsesség tükröződik. Ennek a hivatástudatnak a betöltésére erő kell; ezt pedig a teljessé vált áldás, a jó és a szép házasság adja. Tisztaságod így épít meleg, lelki otthont, jóságod így fakaszt benne örök áldást, bölcseséged így teremt szép és ékes rendet abban.

Ez ünnepi órában az eget és a földet teremtő Isten színe előtt azért örvendezünk, mert a felülről nyert áldás szívetekben szent elhatározássá vált és itt és most egy szívvel és egy lélekkel mondjátok el a „holtomiglan és holtáiglan” tartó eskü szövegét. Egymásnak és egymásért élve a napi munka áldássá válhat a családi otthonotok melegségében, ahol a hit, a remény és a szeretet átsegít azokon az akadályokon, melyek előttek fognak majd tornyosulni. Mint Isten áldottai naponként megerősödtek a házasságban,

mert az eget és földet teremtő Isten Szentlelke által mennyei fényt és világosságot ad számotokra, hogy az élet harcát nemesen megharcolhassátok, hogy végezetül elnyerhesétek az örök élet hervadhatatlan koronáját.

Isten áldásával léptek be a boldog házaselet kapuján, de hogy ez az áldás tartós legyen, Isten törvénye szerint kell élnetek, hogy a menny és föld teremtő Istene örvendehessen bennetek, és hogy keresztyéni házaseletetekkel példaképei lehessetek embertársaitoknak.

Isten Igéje szerint annak az Istennek vagytok az áldottai, aki teremtette a mennyet és a földet. Áldottnak lenni jutalom és hivatás, kegyelem és boldogság. A minden kegyelemnek Istene áldjon és őrizzen meg benneteket lelketekben és testetekben egyaránt, hogy Isten áldottai lehessetek most és örökkön-örökké. Ámen.

Temetési beszédek

Kocsis Sámuel

Megmarad a hit, remény és szeretet

Alapige: 1Korinthus 13,13

Gyászoló testvéreim! A nyugalmazott lelkipásztor és az évfolyamtársak nevében szeretnék búcsút venni és vigasztalni benneteket Sinka József volt váralmási szeretett szolgatársam koporsója mellett. Szeretném, ha megéreznétek, hogy mennyire együttérzünk veletek és átérezzük mély fájdalmatokat. Áldott dolog az emberi vigasztalás és részvét, ha elképzeli az ember, hogy mit jelent az emberi élet özvegysége, társtalansága és árvasága. Ő, testvéreim, az, akinek társa van, boldogan adjon hálát Istennek. De az Isten igéjének a vigasztalása mindenekfelett való. A vigasztaló Ige legyen most az apostol szava: „Megmarad a hit, remény, szeretet, e három, s ezek között legnagyobb a szeretet.”

„Megmarad a hit.” Sinka József testvérünk szolgálatában eleitől fogva erős volt a hit és a meggyőződés, s ez mindvégig megmaradt. Ezelőtt 58 évvel együtt indultunk el a lelkipásztori szolgálatra. Már a theologiai fakultáson Kolozsváron közösen vettünk részt gyülekezeti munkában is, tanulmányaink folytatása mellett. Már akkor nyilvánvaló volt, hogy milyen nagy szeretettel és felelősséggel készül a lelkipásztori szolgálatra. Igyekezett hivatása magaslatán úgy végezni munkáját, hogy az az Úr szava és Krisztus megbízatása szerint való legyen. „Aki titeket hallgat, engem hallgat.” Boldog az a lelkipásztor, akinek az igehirdetését maga az Úr Jézus Krisztus is jóváhagyja, mondván: Én mindenben egyetértek veled azzal, amit mondottál. Ez minden lelkipásztornak szól. Erről a maradandó hitről tett bizonyosságot nemcsak prédikációiban, hanem verseiben is. Prédikációi és versei nyomtatásban is megjelentek, de igen sok közülük kéziratban maradt. Az ő nevének is ott a helye a vallásos költőink sorában, Balassi Bálint, Szabolcska Mihály, Reményik Sándor, Bódás János és annyi sok más költőnk között. Verseit sok alkalommal szavalták, és ő maga is szavalta sokak épülésére.

Maradjon meg a hit tibennetek is, kedves testvéreim.

Minket most leginkább az apostoli hitvallás utolsó szavai érintenek: „Hiszem a testnek feltámadását és az örök életet.” Nemcsak lelkünk vitetik azonnal az élet után Krisztushoz, az ő fejéhez, hanem testünk is Krisztus hatalma által feltámasztatván amaz utolsó napon, amikor visszajön ítélni eleveneket és holtakat – lelkünkkel ismét egyesül és Krisztus dicsőséges testéhez hasonlatos léssen. Lesz egy dicső nap, az utolsó nap, ami-

kor Isten Krisztus által az ő megváltottait halhatatlanságba öltöztetvén általviszi az ő dicsőségébe. Ez a hit maradjon vizsgálatul mindnyájunk számára.

„Megmarad a remény.” Maradjon meg a reménység bennünk, mert biztosan reménykedhetünk Isten ígéreteinek teljesülésében, a feltámadásban és az örök életben. Még eddig Isten minden ígérete beteljesedett, és ezután is be fognak teljesedni mindenek, amik meg vannak írva, de még hátravannak a világ végezetéig. Sinka József atyánkfia a reménység embere volt. Legyetek ti is azok!

„Megmarad a szeretet, mert legnagyobb a szeretet.” Megmarad az Isten szeretete, és az ő szeretete mindnyájunk iránt a legnagyobb. Sinka József az Isten és az emberek iránt való szeretet evangéliumát hirdette úgyszólván utolsó lehetéig. Maradjon meg, testvéreim, köztetek és bennetek a szeretet Isten iránt és az emberek iránt. Maradjon meg Isten és az emberek szeretete irántatok is. Tanuljunk meg szeretni Istent, mert akár élünk, akár halunk, ő is akar szeretni minket. Szóljunk a hitvalló énekkel: „Szeretlek, Isten, véghetetlen.”

Sinka József testvérünk a nyugalom idejében sem nyugodott, szeretettel szolgált élőszóval és írásban a hitvalló ének szerint: „Nyugtot ne várj, amíg nem alkonyul.”

Gyászoló testvéreim! Vigasztaljátok magatokat ezzel az iránta és irántatok megnyilvánuló szeretetből fakadó szavakkal. Búcsúzásunk nem végbúcsú, mert ha ő kegyelmet talált a Krisztus golgotai keresztyének áldozatáért, és ha mi is kegyelmet találunk Krisztusért, akkor találkozunk vele abban a boldogabb hazában, ahol nem lesz bűn és szenvedés, ahol Isten eltöröl minden könnyet, ahol nem lesz többé sem gyász, sem kiáltás, ahol fájdalom sem lesz többé, mert mint utolsó ellenség eltöröltetik a halál.

Keressetek vigasztalást naponkénti imádságotokban, a templom istentiszteleti és úrvacsorai közösségében.

Legyen testének csendes nyugalma a koporsóban, lelkének üdvösség a mennyek országában. Ámen.

(Sinka József néhai vármási lelkipásztor koporsójánál.)

Szekeres István

Vallomások

Alapige: 2Timóteus 4,7–8

A felolvasott szent Ige öt vallomást foglal magában. Ezeket a vallomásokat először Pál apostol mondta el csaknem kétezer évvel ezelőtt, élete alkonyán. Meggyőződésem, hogy e hosszú idő alatt milliók ismételték meg e vallomásokat. Ebbe a sorba tartozik elhunyt Atyánkfia is.

Az első vallomás így szól: „ama nemes harcot megharcoltam”. Igen, mert az emberi élet állandó harc és küzdelem. Amikor roskadozunk alatta, akkor is, amikor úgy tűnik, hogy csendben, nyugalomban, békességben telnek napjaink, akkor is. Ezt a harcot elkezdik már a gyermekek, amikor beülnek az iskolapadba, s folytatják azok a gyermekek, akik rá vannak kényszerülve, hogy segítsenek a szülők vagy csak az egyik szülő kenyérkereső munkájában. De a mindennapi harc a kenyérért mindenki számára elengedhetetlen, hiszen az isteni átok így szól: „orcád veritékével egyed a te kenyeredet” (1Móz 3,19). Amikor családot alapít valaki, a kör kitágul, mert odaadón harcolni kell a családjáért is.

Elhunyt atyánkfia életharca túlnő a mindennapi kenyér és az élet szükségleteinek a megszerzésén. Hiszen úgy küzdött az iskolapadokban, hogy tizenhat év alatt lelkipásztó-

ri diplomát szerzett magának. A diploma egyelőre biztos megélhetést jelentett számára. Amikor családot alapított, a küzdelem kitágult és felfokozódott. Hiszen úgy küzdött, hogy a család szükségletein kívül fiainak a mérnöki diploma megszerzéséhez szükséges feltételeket is biztosította.

A felolvasott szent Igében felénk hangzó „nemes harc” ennél a harcnál minőségileg többet jelent. Jelenti az üdvösségért való harcot, a saját maga, a családja s a gondjaira bízott gyülekezet üdvösségéért való harcot is. Hogyan? Úgy, hogy napjait áhítattal kezdte s ez a lelkiület meghatározta életét. A szolgálatban az úgyszeretet, Isten és a gyülekezeti tagok iránti felelősség határozta meg életharcát.

A második vallomás így szól: „futásomat elvégeztem”. A hívő keresztyén ember és a lelkipásztor életének nem lehet az elmélete: „majd holnap”. A hívő keresztyén ember és a lelkipásztor a jó sáfár magatartását gyakorolja. Elhunyt atyámfia életének 72 esztendejét ebben a szellemben élte le. Ebben a szellemben végezte több mint négy évtizedes lelkipásztori szolgálatát. A „futás” szónak különös jelentőséget az ad, hogy szolgálatának nagy részét őseink által megalkotott szóhasználat szerint „sáros” erdélyi mezőségen végezte. Felfokozta ezt a futást, hogy 1940 és 1944 között az új országhatár miatt feldarabolt ősi egyházmegyéből a mezőségen „új” egyházmegyét kellett szervezni s azt gondozni is kellett a „nehéz idők” és a nehéz közlekedés lehetőségei szerint. E több darab-ból szervezett egyházmegyének a koporsóban pihenő Atyámfia volt az esperese.

A harmadik vallomás így szól: „a hitet megtartottam”. A hit Isten kegyelmi ajándéka, amelyet mi örömmel és hálával fogadunk, de amelyet életünk rendjén gyümölcsöztetnünk szükséges. Azért választotta a „papi” pályát, mert már húszéves korában lelkében élt az a hit, amely arra bátorította, hogy ezt a nagyon felelősségteljes pályát válassza. A négyéves teológiai tanulmányi idő olyan műhely, ahol egymás hite által edződnek a szolgálatra készülő ifjak. A lelkipásztori szolgálatot hit nélkül nem lehet végezni. A hit nélküli szolgálatra is érvényes az az ítélet, melyet a szeretet himnuszában így olvasunk: „zengő érc és pengő cimbalom” (1Kor 13,1).

A negyedik vallomás így szól: „végeztetett nekem az igazság koronája, melyet megad nékem az Úr ama napon, az igaz Bíró”. A vég alatt mi emberek hajlamosak vagyunk a földi élet végére, az utolsó szívdobbanásra s az ezt követő temetésre gondolni. Ez bekövetkezett. De a vég, amelyről a Szentírás beszél, jelenti azt a számunkra ismeretlen időpontot, amikor Jézus Krisztus másodszor eljön erre a földre, hogy az Apostoli Hitvallás szerint ítéletet tegyen élők és holtak fölött. A Jelenések könyvének tanítása szerint ekkor a régi ég és régi föld helyett megalkotja az új eget és az új földet, ahova elhelyezi azokat, akik földi életükben hittek és hitükről bizonyosságot tettek. A feltámadáskor ezek a lelkek az „igazak” feltámadásában részesülnek. Ez az életcsere a hívő keresztyén ember számára készen van, de még nem érkezett el a birtokbavétel időpontja. Sőt, sokan a Jézus Krisztus követői közül időeltolódásra gondoltak a Jézus ígéreteihez viszonyítva. Ezt a látszólagos időeltolódást a Szentírás így magyarázza: „Nem késik el az ígérettel az Úr, mint némelyek késedelemnek tartják; hanem hosszan tűr érettünk, nem akarván, hogy némelyek elveszenek, hanem hogy mindenki megtérésre jusson” (2Pt 3,9). Ha van időpont-eltolódás, ez a kegyelem műve, hogy a világ összes népei meghallhassák Jézus Krisztus evangéliumát.

Az ötödik vallomás így szól: „nemcsak nekem pedig, hanem mindazoknak is, akik vágyva várják az ő megjelenését”. Az emberi élet közösségi élet. A Szentírás tanítása szerint nemcsak itt e földön, hanem ennek az elmúlása után az új égen és az új földön is, ahol együtt fognak élni Jézus Krisztus megváltottjai. Milyen boldogság lesz újra együtt lenni azokkal, akikkel e földi életünkben együtt voltunk. A felolvasott szent Ige hangsúlyozza, hogy e boldogság azoknak lesz az osztályrésze, akik várják az ő megjelenését.

Sőt, tegyük hozzá, akik imádkoznak megjelenéséért. Ennek egyik mindennapos kérése így szól: „Jöjjön el a te országod.” Az örök adventi kérés pedig így szól: „Jövel, Uram Jézus” (Jel 22,20). Az igehirdető szemszögéből nagy elégtétel a szolgálat jutalma: velem lesznek családom, gyülekezetem, népem hívő és hitvalló tagjai. Ámen.

(Elhangzott Szöcs Sándor ny. lelkipásztor temetésén.)

Szekeres István

Erő a Krisztusban és a szeretetben

Alapige: Filippi 4,12–13

Tegnapelőtt reggel álmában elhunyt atyánkfia, akinek a temetésére gyűltünk össze, a község egyik legrégebbi földbirtokos családjának volt a leszármazottja. Ennek megfelelően indult az élete. Tanulmányait részben itthon, részben külföldön végezte.

A katonai szolgálat és a családalapítás után a község egyik meghatározó egyénisége volt. Nemcsak a saját és családja dolgaival törődött, hanem az egyház, az iskola és a község dolgaival is. Ez az állapot a második világháború végéig tartott. Ez volt az az időszak, amelyre találó a felolvasott szent Igéből Pál apostol vallomása: „Tudok bővölködni is.”

A második világháború utolsó hónapjaiban kezdődött saját életében és családja életében az az időszak, amelyre az előbbi megállapításnak éppen az ellenkezője érvényes: „ismerős vagyok ... a szűkölködéssel is”. Mit jelent ez? 1944 őszén, amikor közelgett a községhez a háború, családjával elmenekült. A hónapokkal később történt visszatéréig élte a háborús menekültek és az átvonuló háború nehézségeit.

Hazatérte után az új rendszerben meg kellett ismerkednie az „osztályellenség”, az „osztályidegen” kifejezésekkel. Le kellett mondania a megélhetést biztosító földjeinek még megmaradt részéről. Át kellett élnie a másik nagy erkölcsi és anyagi megpróbáltatást, élettársát eltávolították a tanúgyból.

A három gyermek nőtt, gondoskodni kellett neveltetésükről s kenyeret biztosító megfelelő diplomáról. Ez volt az az életszakasz, amelyre ez a beszéd találó: „Mindenben és mindenkben ismerős vagyok.”

Ezek után felmerül a kérdés: Honnan volt e nehéz élet elhordozásához az erő? A választ három rendkívüli dologban találjuk meg. Az egyik a nagy fizikai erő, az egészség, a szilárd akaratere és a „csak azért is” makacssága. A második erőt a család tagjainak felfokozott szeretete, ragaszkodása, küzdeni tudása és segítőkészsége jelentette.

A harmadik erőt az evangéliumi bizonyágtétel adja: „Mindenne van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.” Mit jelent ez? Istennek a felénk, emberek felé aláhajló kegyelmét. Hiszen Isten Jézus Krisztusban hajolt alá az emberig s az ember legmélyebb megaláztatásáig.

Mélyen hitte, hogy saját élete és családja élete azokkal az adottságokkal, amelyek életüket meghatározzák, Istennek Krisztusban aláhajló kegyelméből jutnak hozzájuk. Hitte, hogy az a fizikai erő, amellyel képes elvégezni azt a nehéz fizikai munkát, amelyre nagyon kevesen képesek, Isten ajándéka a Jézus Krisztusban. Az a lehetőség, amelylyel élettársa éppen ebben a nehéz helyzetben, amikor megfosztották diplomája gyümölcsétől, mint kántor meg tudja szerezni a szó legszorosabb jelentésében az év minden napjára a kenyeret, Isten ajándéka a Jézus Krisztusban. Gyermekének szellemi frissesége, küzdeni akarása, a rajtuk kívül álló nehézségek öntudatos hordozása mind Isten ajándéka a Jézus Krisztusban. A nehézségek ellenére az egyéni és családi béke, amely

kitölti a lelküket, Jézus Krisztus megváltó és üdvösséghezó kegyelme. Ebben a helyzetben értjük Jézus tanítványainak mondott beszédét: „E világon nyomorúságtok léssen; de bizzatok: én meggyőztem a világot” (Jn 16,33).

Ti, akik szomorú lélekkel és könnyes szemmel álljátok körül drága szeretetek koporsóját, a szenvedő Jób tanításának elfogadásával búcsúztatok tőle: „Az asszonytól született ember rövid életű és háborúságokkal bővelkedő. Határt vetettél néki, amelyet nem hághat át” (Jób 14,1.5). Milyen csodálatos ez a határ, nem volt ébrenlét, nem volt küzdelem, hanem „gyönyörűséges” álom a föld és menny között. Ámen.

Szekeres István

„Ezt mondja az Isten Fia”

Alapige: Jelenések 2,18–19

A felolvasott szent Ige Jézus Krisztust Isten Fia névvel jelöli. Ezzel a névvel hangsúlyozni akarja Jézus Krisztus húsvéti kijelentését: „Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön” (Mt 28,18). A világ és az emberiség fölötti hatalmával belekiáltja minden élő lelkiismeretébe: „Tudom a te dolgaidat”, a nyilvánvalókat és az elrejtetteket is!

Most a ti drága szereteteknek koporsója mellett hangzik ez a beszéd: „Tudom a te dolgaidat.” 77 év dolgaiból négy vonást emelek ki a felolvasott Ige alapján: „Tudom... szeretetedet... szolgálatodat... hitedet... tűrésedet.

Az első, amit elmond a felolvasott szent Ige, ez: „Tudom... szeretetedet.” Azok a tudósok, akik elismerik, hogy van lélek, a lélek három vonásáról beszélnek: gondolat, érzélem, akarat. E három vonás közül legerősebb az érzélem. Ha bárki megvizsgálja önmagában az érzélem vonásainak sokszínűségét, akkor úgy találja, hogy ez egy olyan csodálatos valóság, amely átszínezi az életet.

Az emberekben élő érzélemnek a legmagasabb foka a szeretet. Ha az irodalomban, akár versben, akár prózában megjelent írásokat vizsgálat alá akarnánk venni, úgy találunk, hogy aki erről írt, csak felsőfokon írt. Ezt teszi a Szentírás is. Az 1Kor 13,13.8-ban ezt olvassuk: „legnagyobb a szeretet ... a szeretet soha el nem fogy”. Ezt a beszédet előrement atyánkfia esetében: „Tudom... szeretetedet”, sokszínűsége mellett két részre lehet osztani: egyik a család iránt, a másik embertársai iránt. A család iránti szeretet megjelenésének sorrendjében a következő: szeretet a szülők, testvérek, az élettárs, gyermekei, a család többi tagjai iránt. Mindegyiküknek megvolt a maga külön helye a lelke mélyén. Úgy érzem, ennek is kettős vonása volt: együtt és külön-külön.

A szeretetnek másik vonása embertársai iránt nyilvánult meg. A tanítói hivatás maga után vonja a gyermekek iránti szeretetet. Ha arra gondolunk, hogy az utolsó csaknem négy évtizedben az egyházközösség kántora volt, akkor ez a kör kítágul és magában foglalja a gyülekezet minden tagját.

A felolvasott szent Ige második beszéde ez: „Tudom... szolgálatodat.” Atyánkfia szolgálatának kettős vonása volt: a családi és a közéleti. A családi szolgálatnak megvoltak a maga sajátos vonásai: mint élettárs, mint édesanya, a háztartás irányítása, végzése. Elhunyt atyánkfia esetében a családi szolgálat abban nyert külön hangsúlyt, hogy az élettárs családi szociális helyzete miatt megismétlődő zaklattatásokban volt részük.

Közéleti tevékenysége két csodálatosan szép munkaterületen nyilvánult meg. A tanítói diploma elnyerése után Marosszentgyörgyre nyert kinevezést. Családalapítás után a helyi elemi iskolában tanított. Ez a szolgálat az 1948-as „tanügyi reform” következté-

ben, amikor a felekezeti iskola az állam tulajdonába ment át és a fennálló társadalmi rend a családot „osztályidegen”-nek nyilvánította, atyánkfiát eltávolították az iskolából.

Ugyanebben az időben kellett döntenie az egyházközség kántortanítójának arról, hogy a jobb és biztosabb tanítói állást választja, vagy az egynegyed jövedelmet biztosító kántori állást. A kántortanító a két református egyházkerület többi kettős szolgálatot végző szolgatársaival együtt lemondott kántori állásáról a jobb jövedelmet és több biztonságot jelentő tanítói állás javára. Így maradtak szinte egyik napról a másikra egyházközségeink kántorok nélkül.

Ebben a helyzetben következett be előrement atyánkfia második közéleti tevékenysége, a kántori szolgálat, amelyet csaknem négy évtizeden át végzett kiváló ének-zenei érzékkel és a „szent” ügy iránti odaadással.

A felolvasott szent Ige harmadik beszéde ezt mondja: „Tudom... hitedet.” Előrement atyánkfia hívő keresztyén ember volt. Hívő keresztyén életének megnyilvánulásaiban kiérződött három szemlélet. Az a szemlélet, amelyet otthonról, a marosvásárhelyi értelmiségi családból hozott. Ezt a szemléletet módosította az a vonás, amelyet diákkorában a székelyudvarhelyi tanítóképzőben szerzett. Ezt a kettős szemléletet mélyítette el a kántori szolgálat ideje alatt meghallott evangélium.

A felolvasott szent Ige negyedik beszéde így szól: „Tudom... tűrésedet.” A megpróbáltatás és a vele járó tűrés csaknem minden ember életének velejárója. Az első nagyobb megpróbáltatás a második világháború utolsó hónapjaiban (1944–1945) érte, amikor családjával menekülni kényszerült.

A második megpróbáltatás a menekülésből való visszatéréssel kezdődött, s haláláig tartott. Földbirtokaik elvétele, a tanügyből való kirekesztése, a három gyermek nagy erőfeszítéssel való taníttatása, a sok-sok nélkülözés, a megalázás tudatának állandó hordozása. Rendre elveszítette szüleit, élettársát, testvéreit. Utolsó éveiben rátört az öregséggel járó gyengeség, végül a halálát hozó betegség.

Most minden befejeződött: a szeretet, a szolgálat, a hit, a tűrés, itt az ítélet: „Tudom a te dolgaidat.” Legyetek jó reménységben, komolyan vette Ura, Krisztusa figyelmeztetését. Múltéte óta... tudta... közeleg... a „vég”... Ámen.